ਸੱਤਵਾਂ ਸਾਲ

ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼

Pardes Times Bi-weekly

7th year in Publication

ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ. ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

www.pardestimes.com

VOL- 7 No. 173 July 10, 2013 E-mail : info@pardestimes.com Ph.: 510-938-7771, Fax- 510-740-3520

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੁਣ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੇੜਕਾ ਜਾਰੀ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੁਆਰਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੌਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਦਰਮਿਆਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੂਡ ਸਕਿਉਰਟੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਹਲੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸੰਨ ਮਾਰਨ ਦੀ ਫਿਰਾਕ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਏਜੰਡਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਰੌਂਅ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਪਤਾਨੀ ਵੀ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਉਤੇ ਦਾਅ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੋਦੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੀ ਸਪਾ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਵਕਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਘੱਟ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਤ੍ਰਿਣਾਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਜੈਲਲਿਤਾ ਜਾਂ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ 100 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਨਾ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਵੇਗੀ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੋਲ ਇਸ ਵਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈ। ਭਾਜਪਾ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਜਿੱਥੋਂ

ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸਾਂਝ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸਾਂਝ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇਕ ਸੀਟ ਹੋਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਉਤੇ ਦਾਅ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰੌਂਅ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਤਾਕਤਵਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੱਗਭੱਗ ਉਹਨਾਂ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗਾਵੇਗੀ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਸਨ। ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਭੱਗ ਜਵਾਬ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਿੱਧੂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੀਟ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਓ. ਪੀ. ਸੋਨੀ ਪੂਰਾ ਤਾਕਤਵਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਐਤਕੀ ਬਾਜਵਾ ਖੁਦ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਨਗੇ, ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਗਰੂਰ ਸੀਟ ਉਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਢੀਂਡਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਉਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਸੀਟ ਉਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਲੀਡਰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਮਰੱਥ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਇਸ ਵਾਰ ਲਿਬੜਾ ਦੇ ਖਿਸਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਪੱਤੇ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 7 ਵੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ 20 ਅਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ

ਫਰੀਮਾਂਟ- ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਜੇਮਸ ਲੋਗਨ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 7ਵੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ 20 ਅਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਰਵਾਈਆ ਜਾ ਰਹੀਆ ਹਨ। ਟੀਮ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ www.sikh sports. com 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਕੀ, ਫੁੱਟਬਾਲ, ਵਾਲੀਬਾਲ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਟਰੈਕ, ਫੀਲਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਧੜਾ-ਧੜ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕੱਲਬ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ, ਕਿੰਗ ਸਪੋਰਟਸ ਕੱਲਬ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਕੱਬਡੀ ਟੀਮ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੋਨ ਤੇ ਇਸ ਪੱਤਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ (ਬਾਕੀ ਸਫਾ 3 ਤੇ)

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸਫਾ 10 ਤੇ ਦੇਖੋ

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA
KITCHEN CABINETS
GRANITE COUNTERTOPS
SINKS & FAUCETS
HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
DOORS AND WINDOWS
REMODLING & NEW CONSTRUCTION
FREE Estimates
CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555
Visit our showroom NOW!!!
3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

Kash FABRICS
* EXCLUSIVE DESIGNER LEHNGAS, SAREES
* PUNJABI & MASKALI SUITS
* COSTOM PRESSURE STONE JEWELLRY
Bridal Boutique
30 Years the Name You Can Trust
Like us on Facebook
Gurjit Kaur Dhugga, Kashmir Singh Dhugga
email : Kashfabrics@gmail.com
web : www.Kashfabrics.com
510-538-1138 29576 Mission Blvd, Hayward, CA 94544

You can Own a Home Again
Short- Sale or Foreclosure is not a problem!
Preeti Badesha
NMLS # 266703, DRE # 01779860
Cell: (818)-304-4409
(661)-636-6443 E-fax: (888)-398-8122
Email: Preetibadesha@hotmail.com
Please like my official page on FB:
www.facebook.com/Preetiloanofficer
Preeti Badesha

Pidipompi.com
Call India
and 50 other countries
$20 - 3000 minutes
ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ
ਡਾਇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪਿਨ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੋਨ ਤੋਂ ਕਾਲ ਕਰੋ
Service Provided
* Pin Less Dialing
* Speed Dial or Easy Dial
* Recharge Over The Phone
* Superior Voice Quality
* 24/7 Customer support
* No Connection Fees
* No Hidden Charges
For details
www.pidipompi.com
or call 1-800-710-8839

= Discounts.
See me today and get the discounts and service you deserve
GURBINDER S MAVI, AGENT
Insurance Lic.# 0F22244
Bus : 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
101 University Avenue Palo Alto, CA 94301
Like a Good Neighbor, State Farm is There
statefarm.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington. IL

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
ਰਫਿਊਜੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ
ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ
44790 S.Grimmer blvd. # 204
Fremont, CA 94538
510-657-6444
ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ
37-18-73rd ST, Ste401
Jackson Height, NY 11372
718-533-8444
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਦਫਤਰ
2945 W.Capitol Ave. West
Sacramento CA 95691
916-372-4448

AUTOBAHN
Body & Paint
Specializing in Convenience & Quality
ਡੈਂਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
Baghel Singh Jaswal
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Allstate.
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto Home Life Health Business Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490
30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਮੋਦੀ!

ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਰਹੀਆਂ ਮੋਦੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਨੂੰ, ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਮੋਦੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਲਈ ਬਣੀ ਖ਼ਤਰਾ, ਮੁਲਾਇਮ, ਮਮਤਾ, ਲਾਲੂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੋਦੀ ਵਿਰੋਧੀ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਉਹ 2014 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ 16ਵੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲਣਗੇ। ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖ਼ਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 33 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪੇਈ, ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਜੋ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤੇ 2009 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣੇ। 33 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਜਪੇਈ ਤੇ ਅਡਵਾਨੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਮੋਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜਾ ਨਾਂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਮੋਦੀ ਦਾ ਕੱਟੜਵਾਦ

ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈ ਟੀਮ ਕੋਲ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ 2002 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੰਗਿਆਂ ਕਾਰਨ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਨੇਤਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਬਦਲਣ ਲਈ ਮੋਦੀ ਕੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹਾਰ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੋਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾ ਸਕਣਗੇ? ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ, ਜਿੱਥੇ ਅਡਵਾਨੀ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ? ਕੀ 2009 ਦੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੋਟਰਾਂ 'ਚ ਮੋਦੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ? ਮੋਦੀ ਦੇ ਸਮੱਰਥਕਾਂ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ, ਦੋਵਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਸ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਨੇਤਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਸ ਭਾਰਤ ਦੀ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੰਦੂ ਜਨਸੰਖਿਆ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਮੱਰਥਨ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ?

ਭਾਜਪਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਈ

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ 13 ਦਿਨ ਚੱਲੀ ਸੀ। 1996 'ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮੱਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਸੀ। 1998 'ਚ ਬਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਰਕਾਰ 13 ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੀ। 1999 'ਚ ਬਣੀ ਇਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। 1998 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ 182 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। 1991 'ਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 183 ਹੋ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਵਾਰ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 185 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,

ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਂਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜੁੜ ਰਹੀਆਂ। ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਾਰਣ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਮੋਦੀ ਲਈ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਮੋਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂਪੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਦਲਣਗੇ। ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 80 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ 9 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਬਸਪਾ ਤੇ ਸਪਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਸੁਪਰੀਮੋ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁਣਗੇ। ਬਸਪਾ ਦਾ ਵੈਸੇ ਹੀ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਉਭਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਯੂਪੀ 'ਚ ਇਹ ਹਾਲ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਸਵਰਨ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਪਕੜ। 1998 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸਵਰਨ (ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖੱਤਰੀ ਤੇ ਬਾਣ-ਇਏ) ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ 59 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਖ਼ੈਰ ਜੇ ਭਾਜਪਾ 25 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਵੀ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ ਤੋਂ 160 ਸੀਟਾਂ ਹੋਰ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਸੀਟਾਂ ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ

ਇੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ 48 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਹਨ। 1996 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 18 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। 2009 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ 9 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਊਧਵ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ 2014 ਦਾ ਪੂਰਬ ਅਨੁਮਾਨ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਹਨੇਰਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ

ਇੱਥੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲੱਗਭੱਗ ਸਿਫ਼ਰ ਹੀ ਹੈ। 2009 'ਚ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 42 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ 40 ਖੜੇ ਕੀਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੇ ਸਨ। 1999 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ 2 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸਹਾਈ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦਕਿ ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲੋਂ 7 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਆਪਣਾ ਸਬੰਧ ਤੋੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਮਮਤਾ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ। ਪਰ ਏਨਾ ਕੁ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਮਮਤਾ ਮੋਦੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਮੁਸਲਿਮ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ ਚਾਹੇਗੀ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

2009 'ਚ ਇੱਥੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 42 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ 37 ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ 1999 'ਚ ਉਹ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਥੇ 7 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਿਛਲੀਆਂ 2 ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਖਾਲੀ ਰਹੇ ਹਨ। 1998-99 ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਟੀਡੀਪੀ ਦਾ ਹੱਥ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ 2004 'ਚ ਇਹ ਗੱਠਜੋੜ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਹੁਣ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਵੀ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੀਡੀਪੀ ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 31 ਸੀਟਾਂ ਹਨ।

ਬਿਹਾਰ

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ 2009 'ਚ ਇੱਥੇ 12 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਤੇ 2004 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 41, ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਜਦ (ਯੂ) ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਜਦ (ਯੂ) ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 15 ਤੇ)

ਨਿੱਕੀਆਂ ਪਰ ਤਿੱਖੀਆਂ

ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਤਾਂਡਵ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ "ਮਲੀਨ" ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਕਰ ਗਿਆ

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਕੈਲ, ਸਿਆਟਲ

ਬਾਂਦਰਾਂ ਲਈ ਖਿੱਲਾਂ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿੱਤ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਖੌਰੂ ਪਿਆ, ਪਿਛਲੇ ਸੌ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਜੇ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਰਪੰਚੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਇਕ ਵੋਟ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਦਾਅ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣੀਆਂ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਅਗਵਾੜ ਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰੀਕੇ ਕਬੀਲੇ ਖਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸੇ ਬਿਨਾਅ ਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਛੱਡ ਗਈਆਂ? ਕਤਲੋਗਾਰਦ ਸ਼ਰੀਕੇਬਾਜ਼ੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਕਤਲ ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਭਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋੜ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮ। ਲੀਡਰ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿੱਛੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਨ, ਇਕ ਇਕ ਪਿੰਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਹੁਣ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਰਬਾਦ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੇ ਉਨਾ ਪੈਸਾ ਸਰਕਾਰ ਲਾਉਂਦੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ। ਇਸ ਚਾਲ ਦੀ ਸੱਚੀ ਮਿਸਾਲ ਮੋਗੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਲਿਉਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਵਾਈਆਂ ਤੇ ਫਿਰਨੀ 'ਤੇ ਲੁੱਕ ਵੀ ਪੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਹਨਾਂ ਪੰਚਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡੇ, ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ, ਉਸੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਦਸ ਦਸ ਗਰੀਬ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਦਸ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਸ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਕੂਲੀ ਫੀਸਾਂ ਭਰ ਦਿੰਦੇ, ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ, ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਲੁਆ ਦਿੰਦੇ, ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਠੰਢੇ ਤੇ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਇਤਿਆਦ ਸੁਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸੌ ਸੋਮੇ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਿਸ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਸੁਆਹ ਵਿਚੋਂ ਪੰਚੀਆਂ ਸਰਪੰਚੀਆਂ ਦੇ ਕੋਲੇ ਚੁਗੇ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਤੇਲ ਤੇ ਲੀਡਰੀ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ, ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਵਫਾਵਾਂ ਤੇ ਮਨਿਸਟਰਾਂ ਦੀ ਚਮਚਾਗਿਰੀ ਨੇ ਧੁਖਾਨੀ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਭੜੂਏ ਨੇ ਸੋਚਣਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਂਝਾਂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਤਾਂਡਵ ਸ਼ਰੇਆਮ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਕਾਸ਼ ਕਿ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ "ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਬਾਨਣੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ!

ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਰਹਿਤ ਤੇ ਧਰਮ ਵੱਖਰੇ ਸਾਰੇ ਕੁਰਸੀ ਦੀ
ਬਣੇ ਸੰਤਾਨ ਹੈ ਵੇ
ਨਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਲ ਰੁਤਬਾ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ
ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਇਨਸਾਨ ਹੈਂ ਵੇ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਬੋਧੀ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ, 2014 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਦਾ ਆਗਮਨ!

ਟੀ. ਵੀ. ਸਕਰੀਨ ਉਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਂਤਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਚੁਟਕਲਾ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਖ਼ਬਰ! ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਭਗਵਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਬੰਬ ਧਮਕਿਆਂ 'ਚ ਮੁਹਾਰਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲੋਂ ਰੁੱਸ ਕੇ ਨਿੱਖੜੀ 'ਟੁੱਟੀ' ਸ਼ਾਖ ਐਨ. ਡੀ. ਏ. ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਕਰਨ ਭਾਜਪਾ ਮੋਦੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਚਾਲਾਂ ਚੱਲੇਗੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਿਮ, ਇਸਾਈ, ਬੋਧੀਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਸਿਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਤਾਂ ਭਗਵਾ ਪਾਲਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਓ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਵੋ ਰੱਬ ਦੇ ਕਿ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨਾਥ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਭਗਵੇਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਬੇ-ਹਰਕਤ ਰਹੇ! ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸੂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਗੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ? ਸਾਫ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹੇ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਹੀ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਦਨੇ ਪੁਲਸੀਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜਾਗੀ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਹਲਚਲ

ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 28-29 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਫੜ ਕੇ ਬਣਾਏ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਕੀਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਤਸ਼ੱਦਦਾਂ ਬਾਰੇ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਚਪੇੜ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੇ. ਪੀ. ਐਸ.ਗਿੱਲ ਵਰਗੇ ਬੁੱਚੜ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲਾਲਚ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਮਰਵਾਏ ਗਏ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨੇ 29 ਸਾਲ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ? ਬੰਦੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਠੋਕਰ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਹੱਥੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਤੇ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੁੰਡੇ ਖੜਕਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰਿਆਂ ਵਿਚ ਧੂਹ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਲਖ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਕਾਲੇ ਕਰਕੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਲੱਗਣਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੈਰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਦਾਗੀ ਪੁਲਸੀਏ ਆਪਣੀ ਖੱਲ੍ਹ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੁਰੇ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੁਣ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਤਮ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦੇਣ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਬੋਲਿਆ ਸੱਚ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਮਰੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਵਾਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੀਆਂ!

ਨਹਿਰਾਂ ਡਰੇਨਾਂ ਰੋਹੀਆਂ ਕਸੀਆਂ 'ਤੇ,
ਪੁਛਾਂ ਸਤਿਲੁਜ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ
ਰਾਤੀਂ ਬਹਿਕ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਜੋ,
ਕੀ ਕੀਤਾ ਮੇਰੇ ਉਸ ਹਾਣੀ ਨੂੰ!
ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਰਾਤੀਂ,
ਮੌਤ ਮਾਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਛਾਪੇ
ਤੀਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤਾਹੀਉਂ ਕਠਿਆਂ ਕੀਤਾ,
ਸੀ ਮਰਜੀਵੜਿਆਂ ਦੀ ਢਾਣੀ ਨੂੰ।
ਮਹਿਤੇ ਚੌਂਕ ਵਾਲੇ ਡੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕਦੇ,
ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹਾ ਵੀ ਡਰਦਾ ਸੀ
ਰਾਤੀ ਸੁੱਤੀ ਨੂੰ ਸੰਤ ਡਰਾਉਂਦਾ ਸੀ
ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਿਚ ਪਈ ਰਾਣੀ ਨੂੰ।
ਬਿਪਰ ਸਿਆਸੀ ਹਿੰਦੂ ਦੇਹਧਾਰੀ
ਸਭ ਲੁਕਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹੇ
ਹਿੱਕ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁਲਝਾ ਨਾ ਸਕਿਆ
ਕੋਈ ਮਰਦ ਉਲਝਦੀ ਤਾਣੀ ਨੂੰ!

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਫੁੱਟ 'ਚੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਣ ਲੱਗੀ

ਹਫ਼ਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ ਤੇ ਮਗਰੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ, ਦੋਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀ ਕਨਵੀਨਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਚਕਾਰਨਾ ਪਰ ਸ. ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਮਚਲੇ ਜੱਟ ਵਾਂਗ ਉਪਰੋ ਉਪਰ ਨਾਂਹ ਕਰਨਾ ਪਰ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਤੀਰ ਨਾਲ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਲੱਗਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਦਰੇ ਅੰਦਰ ਪਤਾਸੇ ਭੋਰਨ ਵਾਲੇ ਗੂੰਗੇ ਬਦਲਾਂ ਗਰਜ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਲੱਗੂ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਕਨਵੀਨਰੀ ਦਾ ਤਿਲਕ ਲੁਆ ਕੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੁਰਸੀ ਬਦਲ ਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜੋਰ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਤੰਦੂਏ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਗੂੰਗੇ ਦੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਬੇਵੱਸ ਹੋਏ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂੰਦੜ ਵਰਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹਿ ਕੇ ਅਗਾਊਂ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਮਿਲੇ ਵੀ ਨਾ। ਮਜ਼ੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਭੰਨ ਤੋੜ ਕਰਕੇ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਵੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਪਰ ਇਹ ਕਨਵੀਨਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਾਹ ਬਾਬੇ ਬਾਦਲਾ ਤੇਰੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ!

ਚੀਨੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਮੁੜ ਘੁਸਪੈਠ, ਲੱਦਾਖ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਚੌਕੀ ਤੇ ਬੰਕਰ ਢਾਹੇ

ਲੇਹ- ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਚੀਨੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਉਸੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ 21 ਦਿਨ ਡੇਰਾ ਜਮਾਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲੀਆ ਘਟਨਾ ਬੀਤੀ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਦੀ ਪੀਪਲਜ਼ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਆਰਮੀ (ਲਾਲ ਫੌਜ) ਦੇ ਦਸਤੇ ਚੁਮਰ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖਿੱਤੇ 'ਚ ਆਣ ਵੜੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟਾਵਰ ਤੇ ਬੰਕਰਾਂ ਦੀ ਭੰਨ-ਤੋੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਲਈ ਲਾਏ ਗਏ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਵੱਢ ਸੁੱਟੀਆਂ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੁਮਰ ਜੋ ਇਥੋਂ 300 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਚੀਨੀ ਫੌਜਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਇਹੋ ਇਕ ਅਹਿਮ ਖਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਚੀਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਲਕੀਰ (ਐਲਏਸੀ) ਤਕ ਸਿੱਧੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੀਨੀ ਫੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੀ 15 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਚੁਮਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਦੌਲਤ ਬੇਗ ਓਲਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘੁਸਪੈਠ ਵੀ ਉਥੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟਾਵਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 5 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦੀ ਤਹਿਤ ਫੌਜ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਗਰਾਨੀ ਮੁਨਾਰਾ ਢਾਹੁਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈਆਂ ਫਲੈਗ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਚੁਮਰ ਵਿੱਚ ਐਲਏਸੀ ਉਤੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਨਿਗਰਾਨੀ ਟਾਵਰ ਦਾ ਚੀਨ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਨੇ ਉਥੇ ਕਾਇਮ ਚੌਕੀ ਅਤੇ ਬੰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਥੇ ਕੈਮਰੇ ਬੀੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਪਰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਵੀ ਚੀਨ ਨੂੰ ਚੁਭ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਤਾਜ਼ਾ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ।

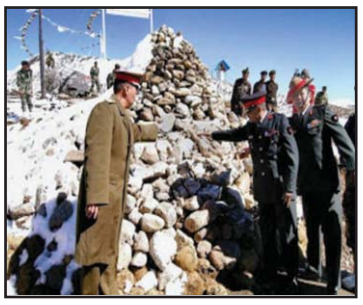

ਸਰਬਜੀਤ ਦੀ 'ਨਵੀ ਭੈਣ' ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ, ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਹੈਰਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸਲੀ ਭੈਣ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅਸਲੀ ਵਾਰਸ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਲਈ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਪਰੀਖਣ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਸੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਸਲੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬੀਬੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲੀ ਭੈਣ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਔਰਤ ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਬਜੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਬਾਰੇ ਬੀਬੀ ਦਲਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਅਸਲੀ ਭੈਣ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਪਰੀਖਣ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਪਰੀਖਣ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਨ।

ਬੋਧਗਯਾ ਧਮਾਕੇ: ਚਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ

ਬੋਧਗਯਾ/ਪਟਨਾ- ਬੋਧ ਗਯਾ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਹੋਏ ਲੜੀਵਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਫਤੀਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਔਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਂਜ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਤੋਂ ਇਸ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਜ ਘਟਨਾ ਸਥਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਯੂਪੀਏ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਵਿਚ 'ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ' ਰਹਿਣ ਤੇ ਕੌਮੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨਾਲ 'ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਿਆਸਤ' ਖੇਡਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ।ਬਿਹਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਐਨ ਆਈ ਏ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੋਧ ਗਯਾ ਦੇ ਮਹਾਬੋਧੀ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ 10 ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਅੱਜ ਪਟਨਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਛੇੜ-ਛਾੜ

ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ

ਬਰਨਾਲਾ- ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨਸਰ ਵੱਲੋਂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਅਡਿਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਫੋਟੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਕੇ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਮੁੰਨੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਲਗੀ ਤੋੜੇ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਫਿੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਾਂ ਬੇਵਕੂਫ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੇਲੇ ਹੇ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕੇਦਾਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਵਰ ਪੇਜ 'ਤੇ ਇਸ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਸ ਸਿਰਫਿਰੇ ਅਨਸਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜਯੋਗ ਫੋਟੋ ਹਟਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 7 ਵੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ 20 ਅਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ, ਤਿਆਰੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ

ਸਾਲ ਇਸ ਸਲਾਨਾ ਖੇਡਾ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ 14 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਆਪਣੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਰਵਾ ਲੈਣ ਤਾ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 1500 ਤੋਂ ਵੱਦ ਖਿਡਾਰੀਆ ਲਈ ਲੋੜੀਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਬੱਡੀ ਦੀਆਂ 6 ਟੀਮਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ 21 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਹਾਕੀ ਦੀਆਂ 18 ਟੀਮਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 9 ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਦੀਆਂ 32 ਟੀਮਾਂ ਹਨ, ਵਾਲੀਵਾਲ ਦੀਆਂ 12 ਟੀਮਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ 6 ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹਨ। ਫੁਟਬਾਲ ਦੀਆਂ 8 ਟੀਮਾਂ ਹਨ ਤੇ ਫਲੈਗ ਫੁਟਬਾਲ ਦੀਆਂ ਵੀ 8 ਟੀਮਾਂ ਹਨ।

ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਇਹ 7ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਕੋ ਖੇਡਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕੀ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਬਣਨ ਲਈ ਪਹੁੰਚਣਗੇ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

E-mail :- shweat077@yahoo.com
www.surajvanshipharmacy.com

ਅਸਰ 3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਬੁਢਾਪੇ 'ਚ ਜਵਾਨੀ ਮਾਣੋ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਗੰਯਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਮਨਚਾਹਾ ਟਾਈਮ

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਉਮਰ 'ਚ ਹਾਸਲ ਕਰੋ

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ

ਵਾਲ ਝੜਨਾ ਜਾਂ ਸਫੈਦ ਹੋਣਾ

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweat Oberoi +91-98155-33933

PUNJAB IMMIGRATION & TAX SERVICE

Bluetie FINANCIAL

INCOME TAX
PERSONAL TAX RETURNS
BUSINESS TAX RETURNS
CORPORATION TAX RETURNS

IMMIGRATION
FAMILY PETITIONS
WORK PERMIT
GREEN CARD
CITIZENSHIP

Varinder S Sekhon (B. com. LL.B.)
Immigration and Income Tax
email: SINGH2637@YAHOO.COM

ACCOUNTING & PAYROLL SERVICES
DAY-TO-DAY BUSINESS ACCOUNTING, QUARTERLY AND ANNUAL FINANCIAL REPORTS, EMPLOYEE PAYROLL, QUARTERLY TAX FILING WITH IRS AND EDD

ADDITIONAL SERVICES
DIVORCE PETITIONS, NAME CHANGE DECREE, FORM NEW CORPORATIONS, POWER OF ATTORNEY

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

PHONE: 916-391-7221 **FAX:** 916-258-0470 (Internationally)
CELL: 916-690-0487 **INDIA** 011-91-98724-82590

1399-B FLORIN ROAD (BEHIND AMPM GAS STATION)
SACRAMENTO CA 95822

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਕੋਪ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਖ਼ਪਤ ਨੂੰ 'ਨਾਰਕੋ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ', ਭਾਵ 'ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਅਤਿਵਾਦ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਅਤਿਵਾਦ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਜੇ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਠਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਐਟਮ ਬੰਬ ਵਾਂਗ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਹੁਦਿਸ਼ਾਵੀ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤਕ ਇਸ ਦਾ ਘਾਤਕ ਅਸਰ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ, ਕਮਜ਼ੋਰ, ਅਪਾਹਜ ਅਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਲੜਖੜਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਰੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਲਾਚਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰੇੜਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਲੇ ਧਨ ਦਾ ਪਸਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਕਿਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਲਾਅ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖ਼ਰੀਦੋ-ਫ਼ਰੋਖਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਵੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਨ ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚਿੜਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪੇਟ ਭਰਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਉਣ ਦੀ ਲੋੜ, ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖੱਜਲ-ਖੁਆਰ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਤੱਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਰੋਪੜ ਤੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਘਨੌਲੀ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਤੜਫਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸੇ ਥਾਂ ਨੇੜਿਓਂ ਦੋ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਮਿਲੇ, ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਪਸੂਲਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾ ਕੇ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰ ਕੇ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਵਾਪਰਦਿਆਂ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤਿ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਉਸ ਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਅਤੇ ਲੱਤ ਕੱਟਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਉਹ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਿਆ। ਘਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲੜਖੜਾ ਗਈ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ-ਕਰਦਾ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ 'ਚ ਆ ਗਿਆ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਲਗਪਗ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਔਗੁਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਹਨੇਰੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤ ਦੀ ਚੇਨ ਖੋਹ ਕੇ ਭੱਜਦਾ ਹੋਇਆ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੇਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਉਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਤਕ ਲੈ ਕੇ ਤਾਂ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦਾਖ਼ਲ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 'ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਊ ਕੇਂਦਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਦਵਾਈ ਖਾਓ, ਇਹ ਬਹੁਤਾ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।' ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ,''ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਚੇਨ ਲਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਗਰ ਭੱਜਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਕੱਠ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ।'' ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਦਿਆਂ ਸਮੈਕ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਰਚੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜੁਰਮ ਉਸ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਜਵਾਨ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਦਿਆਂ-ਖੇਡਦਿਆਂ ਸਮੈਕ ਪੀਣ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਪੱਖੋਂ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਸ਼ਰਾਬੀ ਵਰਗੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਮੂੰਹ ਹਨੇਰੇ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਅਧੀਆ ਖ਼ਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਡਿੱਕ-ਡੋਲੇ ਖਾਂਦਾ-ਖਾਂਦਾ ਖਤਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਬੱਲਬ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿੱਲੇ ਕਮੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਬੋਲਿਆ,''ਸ਼ੁਕਰ ਆ ਖ਼ੂਨ ਈ ਆ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਅਧੀਆ ਨਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।''

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਔਰਤ ਸਹਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੈਪਸੂਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੰਗੇਤਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਮੈਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈ ਕੇ ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਗਿਆ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ।

ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮਾਜਿਕ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਬਣਦਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਮੈਕ ਪੀਂਦੇ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਬੋਲ ਪਿਆ, ''ਜਿਹੜਾ ਪੀਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੀ ਆ।

ਜਿਹੜਾ ਵੇਚਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਹਿਣੀ-ਉੱਠਣੀ ਤੇ ਸਾਥ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨ ਦਿੰਦੇ।''

ਸਮੈਕ ਅਤੇ ਹੈਰੋਇਨ ਵਰਗਾ ਮਹਿੰਗਾ ਨਸ਼ਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਖਾਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੋੜ ਨਾ ਝੱਲਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੋਹ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿੱਘ ਸਭ ਕੁਝ ਰੇਤ ਵਾਂਗ ਕਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕੇ ਦਸ-ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੋਟ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਮੈਕ ਦੇ ਦੋ ਸੂਟੇ ਲਾਏ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਸਿੱਧਾ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਚਿਖਾ ਨੂੰ ਅਗਨ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਦਾਇਗੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਥਿਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੇਧ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਮੈਕ ਨਾਲ ਰੱਜਿਆ ਉਸ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵੜਿਆ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਛੱਡ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੁੱਤ ਨੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਪਏ ਗਲਾਸ ਨੂੰ ਠੁੱਡਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਬਚੀ ਹੋਈ ਚਾਹ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪੈ ਗਈ। ਉਹ ਇਸ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਹਾਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਨਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਯਤਨ ਆਰੰਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਾਲ 2014 'ਚ ਸੈਨੇਟ ਚੋਣਾਂ ਲੜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ : ਬਾਬੀ ਜਿੰਦਲ

ਹਿਊਸਟਨ- ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਲੁਸਿਆਨਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਬਾਬੀ ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਅੱਜ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੈਨੇਟਰ ਮੈਰੀ ਲੈਂਡ੍ਰਿਊ ਦੀ ਸੈਨੇਟ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਰੁਚੀ ਹੈ। ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਮੈਰੀ ਦਾ ਇਹ ਤੀਜਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟ ਹਨ ਜਿਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਰੀਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਰਿਹਾ।

CLASSIFIED

Kamaljeet Singh Chanay/Ghatorey March, 1987,Height 5,11" diploma in ECE, bachelors degree in Electronics & Telecom from Ludhiana (Punjab) Looking for a Green card holder or citizen girl occupation: Business man Call for 650-267-0003 or India
Phone : 98880-41335

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਰਾਮਗੜ੍ਹੀਆ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 29 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5,5'' ਬੀ. ਕਾਮ, ਐਮ. ਬੀ. ਏ., ਐਮ. ਪੀ. ਏ. ਪਾਸ, ਜੋ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਲਈ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਤੇ ਯੋਗ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਵੇ। ਈਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:
mudan.preeti@gmail.com
ਫੋਨ 650-267-0003

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNT PAYROLLS
* TAX: All types of Tax Returns: Individual, Business, Sales Tax
* Incorporations
* Insurance-Life only
* Notary Public
"Authorized e-file provider"
"Enrolled To Practice Before the IRS"
R. PAL SINGH
Enrolled agent # 00097224-EA, CRTP # A 44237
Realtor # 01481514, Life Insurance Agent # 0G76896
39159 Paseo Padre Pkwy # 103, Fremont CA 94538
510-750-3464
singhrpal@sbeglobal.net.
singhtax. com
EA

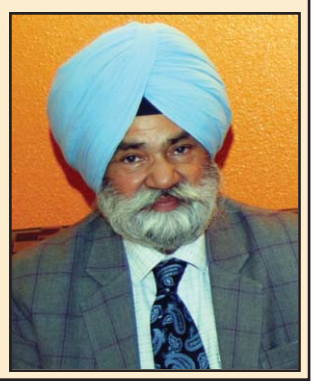

G.N EVENT RENTAL, INC
ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਟੈਂਟ, ਸ਼ਮਿਆਨਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਾਸਤੇ ਪੰਡਾਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
1991 HARTOG DR, SANJOSE, CA 95131
408-859-4080

ਸੁਰ-ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ

ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਕਲੀ-ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਫਰੀਮਾਂਟ
(ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਲਾ-ਮੋਗਾ) 408-857-4455

ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੂਰਤ ਅਤੇ ਸੀਰਤ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਹੁਸਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੁਸਨ ਤਾਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਕਲ ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਘੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਕਲ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਦੋਵੇਂ ਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। ਅਕਲ ਸ਼ਕਲ ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੰਮ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਸਿਆਣੀ ਹੋਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਕਲ ਦਾ ਦੀਵਾਲਾ ਕੱਢ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਕਾਰਾਮੇ ਵੇਖਿਓ, ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਵੋਗੇ।

ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਕਲੀ ਸਾਇਰਾ ਬਾਨੋ, ਉਰਫ ਨਸੀਮਾਂ ਬਾਨੋ, ਉਰਫ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ ਦੀ। ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਰੂਪ ਰੱਜ ਕੇ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਹੜੇ ਮਾਰਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਚੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਿਖਾਈ ਤੇ ਚੰਗਾ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਸਨ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਚੁਸਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਨਤੀਜੇ ਬਰਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਨਿਕਲੇ।

ਸੀਮਾ ਦਾ ਜਨਮ 1948 ਵਿਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੀਰਾਂ ਕਦਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲੀ ਚਰਨ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵਿੱਦਿਆ ਵੰਤੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਰੇਲਵੇ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਨ। ਮੁਢਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ, ਭਾਵ ਬੀ. ਏ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈ। ਪਿਤਾ ਦੀ ਬਦਲੀ ਅੰਬਾਲੇ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਥੇ ਆ ਵੱਸਿਆ ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਅੰਬਾਲੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਸਾਲ 1963-64 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਰਦ ਨਾਂ ਦਾ ਗਾਇਕ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਕੋਲੰਬੀਆ ਨਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜੋ ਸੋਲੋ ਗੀਤ ਸਨ-

1. ਤੂੰ ਤਾਂ ਆ ਗਿਐਂ ਬਸੰਤੀ ਚੀਰਾ ਬੰਨ ਕੇ
ਮਾਪੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਉਂ ਤੋਰਦੇ।
2. ਮੇਰਾ ਰੁੱਸੇ ਨਾ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲਾ
ਜੱਗ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰਾ ਰੁੱਸ ਜਾਏ।

ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤ ਇੰਨਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਚ ਆਮ ਹੀ ਵੱਜਦਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਨੇ ਵੀ ਇਹੀ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ। ਸਦੀਕ ਖਾੜੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸ ਗੀਤ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ ਤੇ ਸਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਦੋਗਾਣੇ ਸਪੀਕਰਾਂ ਤੇ ਵੱਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਰਦ ਔਰਤ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਠਿਆਂ ਨਹੀਂ ਗਾਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਰਦ ਜੋ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨਾਲ 'ਪਟਿਆਲਵੀ' ਤਖੱਲਸ ਵੀ ਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਇਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਹੁਤ ਸੁਰੀਲੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮੇਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਦੋਗਾਣੇ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੀਮਾ ਖਾੜਿਆਂ ਤੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਾਫੀ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦਰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਖਾੜੇ ਲਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਕਰਵਾਏ। ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦਰਦ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅੰਬਾਲਾ ਕੈਂਟ ਦੇ ਇਕ ਪੁਲ ਥੱਲੇ ਦਰਦ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਨਾ ਪਈ। ਇਸ ਜੋੜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੀ ਤਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਸੀ।

1. ਹਾਕਾ ਮਾਰਦੀ ਸਰੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗੀ
ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈ ਚੱਪਣਾ ਜਿਹਾ
ਮੁੰਡਾ- ਕੁੜੀ ਤੂੰ ਧੂਰੀ ਦੀ ਸਹਿਰ ਮੇਰਾ ਪਟਿਆਲਾ
ਨੀ ਜੋੜੀ ਬਣ ਜਾਊਗੀ ਪਿਆਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਾਲੈ
ਕੁੜੀ- ਕੁੜੀ ਮੈਂ ਧੂਰੀ ਦੀ ਸਹਿਰ ਤੇਰਾ ਪਟਿਆਲਾ
ਵੇ ਜੋੜੀ ਨਹੀਂ ਫੱਬਣੀ ਮੈਂ ਗੋਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਾ
ਮੁੰਡਾ- ਕਾਲਾ ਕਾਲਾ ਆਖ ਕੇ ਅੜੀਏ ਤੋੜ ਨਾ ਤੂੰ ਦਿਲ ਮੇਰਾ
ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਕੋਠੀ ਖਾਲੀ
ਆ ਕੇ ਲਾ ਲੈ ਡੇਰਾ
ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣਾ ਮੁੰਡਾ
ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਵਾਲਾ..
ਕੁੜੀ- ਕਿੰਝ ਪਾ ਲਵਾਂ ਪਿਆਰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਸ਼ਕਲ ਨਾ ਤੇਰੀ ਫੱਬੇ
ਜੇ ਦਿਲ ਹੀ ਨਾ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਇਆ, ਫੂਕਣੇ ਤੇਰੇ ਮਰੱਬੇ
ਵੇ ਤੁਰ ਜਾ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੋਲ
ਨਾ ਐਵੇਂ ਬਾਹਲਾ...

ਸਾਲ 1967 ਵਿਚ ਸੀਮਾ ਤੇ ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਇਆ। ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਸੁਰਿਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਦੋਗਾਣੇ ਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਟੇਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਤੇ ਉਹ ਸੀਮਾ ਨਾਲੋਂ ਸੋਹਣੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਇਕ ਗਾਇਕ ਦੀ ਜੋ ਸਰਦਾ ਪੁੱਜਦਾ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸਦੀ ਐਚ. ਐਮ. ਵੀ. ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਤ ਸੀ ਤੇ ਘਰੋਂ ਰੱਜਿਆ ਪੁੱਜਿਆ ਜੱਟ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਗਾਉਣ ਤੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਤੇ ਕਮਾਈ ਆਉਣ ਨਾਲ ਟਿਕ-ਟਿਕਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਹੁਣ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਸੀਮਾ ਦੀ ਜੋੜੀ ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ ਤੇ ਸਾਂਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸੈਂਕੜੇ ਗੀਤ ਕਰਵਾਏ, ਕੁਝ ਇਕ ਦੇ ਮੁਖੜੇ ਇੰਝ ਹਨ-

1. ਬਾਬਾ ਵੇ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਓਹਲੇ ਪਿੱਟਾਂ
2. ਇਕ ਫੁੱਲ ਕੱਢਦਾ ਫੁਲਕਾਰੀ ਵਿਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ
3. ਹਾੜਾ ਵੇ ਮੇਰੇ ਲੜਿਆ ਨੂੰਹਾਂ- ਕਿੱਥੇ ਲੜਿਐ ਨੂੰਹਾਂ
4. ਮੈਂ ਰਹੀ ਤਖਤੇ ਦੇ ਓਹਲੇ ਤੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ
5. ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੇ ਲੀੜੇ ਧੋਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਆ ਜਾ
6. ਪੈਰ ਪਟੋਲੇ ਦੀ ਵੜਗੀ ਸਾਧ ਦੇ ਡੇਰੇ
7. ਛੱਡਜੇਂਗਾ ਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਨੀ ਤਲੰਗਿਆ ਜਾਣਾ
8. ਜਿੱਦਣ ਦੀ ਆ ਗਈ ਸ਼ਾਮ ਕੌਰੇ ਸਾਡਾ ਮੰਜੇ ਪਿੱਪਲ ਥੱਲੇ
9. ਘੁੰਡ ਕੱਢ ਕੇ ਚਰੀ ਦਾ ਰੁੱਗ ਲਾਵਾਂ ਛੜਾ ਜੇਠ ਕੁਤਰਾ ਕਰੇ

ਚਾਂਦੀ ਰਾਮ ਤੇ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਉਦੋਂ ਇਸ ਜੋੜੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਹੋ ਗਈ। ਸਿਆਣੇ ਆਖਦੇ ਐ ਬਹੁਤਾ ਪੈਸਾ ਮੱਤ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਜੋੜੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਸੀਮਾ ਤਾਂ ਕੱਲੀ ਸੀ ਹੀ ਪਰ ਗਰੇਵਾਲ ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਾਪ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਆਉਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਕੋਠੀ ਲੈ ਲਈ। ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਘਰ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੀਮਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਮਾਈ ਸਮੇਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਓ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਸ਼ਬਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੌਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਜੋੜੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਚ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣਦੀ ਰਹੀ। ਖਾੜੇ ਬਹੁਤ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਐਚ. ਐਮ. ਵੀ. ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਸਦੀਕ ਦੀਦਾਰ ਹੋਰੀਂ ਉਦੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਜੋੜੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸਾਂਭ ਲਈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਠੀ, ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਕੱਲੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕਰਤੂਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੀਮਾ ਨੇ ਇਕ ਸਤਪਾਲ ਨਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਡੋਰੇ ਪਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਤਪਾਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗਰੇਵਾਲ ਨਾਲੋਂ ਗਾਉਣੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੇ ਇਸ ਜੋੜੀ ਦਾ ਤੋੜ-ਵਿ-ਛੋੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਅਖੀਰਲਾ ਤਵਾ 1978 ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ- ਪੈੜ ਪਟੋਲੇ ਦੀ ਵੜਗੀ ਸਾਧ ਦੇ ਡੇਰੇ।

ਸੀਮਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਾਣਕ ਨਾਲ ਵੀ ਗੀਤ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮਾਣਕ ਗਰੇਵਾਲ-ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਦੋ ਗੀਤ ਕੱਲਾ ਗਾਉਂਦਾ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਗਰੇਵਾਲ, ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਆਪ ਸਟੇਜ ਤੇ ਬੈਠਾ ਪੈਗ ਲਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਮੈਂ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਪਾਸ ਪਿੰਡ ਚੁਗਾਵਾਂ ਵਿਚ ਖਾੜਾ ਲੱਗਾ ਸੀ 1968-69 ਵਿਚ। ਗਰੇਵਾਲ-ਸੀਮਾ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ ਤੇ ਪਰੀਤਮ ਬਾਲਾ ਤੇ ਨਾਲ ਮਾਣਕ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਮਾਣਕ ਤੇ ਸੀਮਾ ਨੇ ਦੋ ਡਿਊਟ ਗਾਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣਕ ਦੋ-ਗਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੀਮਾ ਗਰੇਵਾਲ ਦਿੱਲੀ ਗੀਤ ਕਰਾਉਣ ਗਏ, ਨਾਲ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਗਏ।

ਉਦੋਂ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਹੁਣ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੋ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਉਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਤਵੇ ਬਣਨ ਨੂੰ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ। ਕੁਝ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਵਿੱਜ ਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਬਾਹਰ ਪੈੱਗ ਲਾਉਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਵਿੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, "ਹਮ ਆਤੇ ਹੈ ਤਬ ਤੱਕ ਯੇ ਨਯੇਂ ਲੜਕੇ ਕੋ ਟਰਾਈ ਕਰੀਏ''। ਸਾਜੀਆਂ ਨੇ ਮਾਣਕ ਸੀਮਾ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਏ, ਜਿਹੜੇ ਮਾਣਕ-ਸੀਮਾ ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਆਮ ਹੀ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜਦ ਵਿੱਜ ਤੇ ਗਰੇਵਾਲ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤੇ ਅਗਲੇ ਗੀਤ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸਾਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਸਾਹਬ ਵੋਹ ਤੋ ਹਮ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲੀਏ ਹੈਂ।'' ਗਰੇਵਾਲ ਦਰਿਆ ਦਿਲ ਸੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨੀ, ਆਪਾਂ ਹੋਰ ਕਰ ਲੈਨੇ ਆਂ।'' ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣਕ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀਮਾ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਜਦ ਇਹ ਤਵਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਚਰੇ ਪਾਸੇ ਬੱਲੇ ਬੱਲੇ ਹੋ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਮਾਣਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਗੀਤ ਹਨ-

ਸੀਮਾ- ਬਾਰੀ ਬਰਸੀ ਖੱਟਣ ਗਿਆ ਸੀ
ਖੱਟ ਕੇ ਲਿਆਇਆ ਖੰਡ ਦੀ ਪੁੜੀ
ਜੀਜਾ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾ ਮਾਰ
ਵੇ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਕੁੜੀ
ਮਾਣਕ- ਨੱਚ ਨੱਚ ਨੀ, ਸਪੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬੱਚ
ਮੁੰਡਾ ਗੱਭਰੂ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਸਿਫਤ ਕਰੇ
ਗੁੱਤ ਨਾਗਣੀ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਥੱਲੇ
ਮੇਹਲਦੀ ਫਿਰੇ
(ਲੇਖਕ ਮਾਨ ਮਰਾੜਾਂ ਵਾਲਾ)

ਸੀਮਾ- ਚਿੱਟਿਆਂ ਦੰਦਾਂ ਤੇ ਪੈ ਗਈ ਬਰੇਤੀ
ਡੂੰਘੇ ਪੈ ਗਏ ਘਾਸੇ
ਲੌਂਗ ਕਰਾ ਮਿੱਤਰਾ,
ਮੱਛਲੀ ਪਾਉਣਗੇ ਮਾਪੇ
ਮਾਣਕ- ਅੰਬਰਸਰ ਤੋਂ ਸੂਟ ਸਵਾ ਦੂੰ
ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਨਾਲ਼ਾ
ਹੁਣੇ ਘੜਾ ਦਿਉਂਗਾ
ਲੌਂਗ ਬੁਰਜੀਆਂ ਵਾਲਾ
(ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ)

ਆਪਣੇ ਅਖੀਰਲੇ ਸਮੇਂ, ਢਲਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀਮਾ ਮਾਣਕ ਨਾਲ ਗੀਤ ਕਰਵਾ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮਾਣਕ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਸੀ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਸੀਮਾ ਪੂਰੀ ਚੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਣਕ ਨੂੰ ਬਰੇਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮਾਣਕ ਨੇ ਮੁੱਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ- ਗੀਤ ਹਨ-

ਸੀਮਾ- ਮੋਹ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਫੁੱਟ ਵਰਗੀ
ਹਾਣੀਆਂ ਜੁੱਤੀ ਨਾ ਘੁੱਗੀ ਕੁੱਟ ਗਿਐਂ
ਮਾਣਕ- ਪੱਟ ਲਿਆ ਖੁੰਬ ਵਰਗਾ
ਹਾਨਣੇ ਨੈਣਾਂ ਦਾ ਟੂਣਾ ਕਰਕੇ।

ਸੀਮਾ- ਵੇ ਤੂੰ ਦਾਰੂ ਪੀ ਕੇ ਆਵੇਂ
ਨਿੱਤ ਕੱਢੇਂ ਮੈਨੂੰ ਗਾਲ਼ਾਂ
ਮਾਣਕ- ਅੱਜ ਹੋ ਗਿਆ ਮੁਕਾਬਲਾ
ਜੱਟੀ ਦਾ ਜੱਟ ਨਾਲ।

ਮਾਣਕ- ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹਾਨਣੇ ਕਵੇਲੇ ਕਾਹਤੋਂ ਆਈ
ਘਰੇ ਜੱਟ ਦੀ ਚੱਲੇ ਸਰਦਾਰੀ
ਹਾਲੀ ਨੇ ਮਖੌਲ ਕਰਦੇ
ਤੇਰੀ ਆਈ ਨਾ ਦਲੀਪਿਆ ਪਿਆਰੀ।

ਸੀਮਾ- ਪਹਿਲੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭੱਤਾ ਲੈ ਕੇ ਤੇਰਾ ਆਉਣ ਲੱਗੀ
ਰੱਖ ਸਿਰ ਤੇ ਕਰੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤਿਆਰੀ
ਦੇਹਲੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ
ਛਿੱਕ ਚੰਦਰੇ ਜੇਠ ਨੇ ਮਾਰੀ।

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ- ਸੀਮਾ ਦਾ ਤੀਜਾ ਵਿਆਹ- ਤੋੜ ਵਿਛੋੜ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਭਰਿਆ ਅੰਤ। ਕਾਂਬਾ ਛੇੜਨ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ।

ਯੂਰਪੀਨ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਹਿਨਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ

ਲੰਡਨ - ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਲ 2009 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਹਿਤ ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕਰਾਈਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿੱਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਰਗੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦਸਤਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗਣੀ ਵੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਯੂਰਪੀ ਮੁਲਕਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ 2009 ਵਿਚ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੁਰਕਾ ਅਤੇ ਟੋਪੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਜੋਕਿ ਇਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਰਮਨ, ਫ਼ਰਾਂਸ ਅਤੇ ਬੈਲਜੀਅਮ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ । ਬੈਲਜੀਅਮ ਦੇ ਸੁਚੇਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿੱਜੀ ਕੈਥੋਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜ ਕਕਾਰ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਲਜੀਅਮ ਵਿਚ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਲੈਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਸਰਕਾਰੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕਾਰਨ ਇਟਲੀ 'ਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਅਜੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 14 ਸਤੰਬਰ 2010 ਨੂੰ ਇਕ ਜਨ ਹਿੱਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ 613 ਫਾਇਲ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ 7 ਅਕੂਤਬਰ 2010 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਏ ਸਨ । ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਅਸੀਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸਭ ਨੂੰ ਇਕ ਸੂਤਰ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਦੇਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਾਂ। ਇਟਲੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਾਨੂੰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕਿ ਇਟਲੀ ਵਿਚ 22 ਮਈ, 1975 ਨੂੰ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਦੇ 152 ਨੰਬਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਨੰਬਰ 5 ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋਕਿ 26 ਜੂਨ, 2013 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਟਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋਕਿ ਇਟਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪਹਿਨਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਇਟਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਉਸ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਨਵਾਂ ਆਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 24.88 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਹਿਮਾਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 16 ਫੀਸਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ 24.6 ਫੀਸਦੀ, ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ 20.1 ਫੀਸਦੀ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ 19.6 ਫੀਸਦੀ, ਕੇਰਲ ਵਿਚ 18 ਫੀਸਦੀ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ 17.8 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 18.8 ਫੀਸਦੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਗ਼ਲਤ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਸੌਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਕਰੁਨਦੀਪ ਗਰਗ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਨਾਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਥੇ ਉਤੇ ਕਲੰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਚੋਣਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਰਾਜ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਡਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ, ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਡਾਂਗੋ-ਡਾਂਗੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਤਲਾਂ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਾਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕੀ ਕਈ-ਕਈ ਘੰਟੇ ਲੜਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਸਮਾਜ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੋਣ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਿਆਸੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ, ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਮਾਅਨਾ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕੀ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕਬਾੜਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਰੱਜ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡੇ ਗਏ, ਸਿਆਸੀ ਤੋਹਫੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਝਗੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੰਨਾ ਖਰਚਾ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਉਤੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੱਕ ਵੇਚ ਕੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਫੋਟਕ ਬਣੀ ਪਈ ਹੈ। ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਦਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦਾ। ਕੀ ਇਹੀ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ? ਸਮਾਜ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਾਇਆ ਗਿਆ? ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਲੋਕੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਹੀ ਲੜ ਕੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬੋਧ ਗਯਾ ਅਤੇ ਬੋਧੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਮਹਾਂਬੋਧੀ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ 9 ਲੜੀਵਾਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਕਰਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਮਾਕੇ ਦੇਸੀ ਬੰਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ 2 ਬੋਧੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚੋਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਮਿਟਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਚਾਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਨੈਟਵਰਕ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਹੜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੁਆਰਥ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਹਿੱਤ ਪੂਰੇ ਸਿਰਫ ਅੱਤਵਾਦ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਤਾਰ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਣ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com
Tel : 510-938-7771, Fax510-740-3520
36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560
Ranjit Kandola ,Managing Editor
Cell : 530-315-1020, Yuba City
Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055
Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before , Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਕਾਂਗਰਸ ਜੇਕਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ.

Sinder Singh Pasiana
(Advocate)
Email - sindersingh2009@gmail.com
(91-86991-19745 M)

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਿਆਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਰਸਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਅਤੇ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਕੇ ਹਟੀਆਂ, ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਨਗਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ, ਫਿਰ ਉਪ ਚੋਣ ਆ ਗਈ, ਫਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਫਿਰ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਆ ਗਈਆਂ, ਹੁਣ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਵਿਚਕਾਰ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਹੋ ਹਟੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਦੇ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵੱਲ ਤੋਰੇ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਮਾਝੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਝਾ ਕੁਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਮਾਲਵਾ ਅਤੇ ਦੁਆਬਾ ਹੁਣ ਜਰਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਰਜੰਦ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 25 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ 25 ਨਹੀਂ 50 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨਗੇ। ਕਾਰਨ- ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੋਟਾਂ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਮੰਗੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਦੀਆਂ, ਬਲਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਮੀਕਰਨ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਰਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਨ। ਹੁਣ ਵੋਟ ਮੰਗਣ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬਲਕਿ ਵੋਟਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲੱਭੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਹਾਰਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਅਕਲ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਮਦਦ, ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਧੀ-ਭੈਣ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ। ਰਾਜ ਭਾਵੇਂ 50 ਸਾਲ ਕਰੋ, ਪਰ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਵੱਲ ਜ਼ਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਧਰ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਤਾਂ ਬਥੇਰੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਪਰਜਾ ਦੀ ਕਮੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ , ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਬਲ ਫਰਜੰਦ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 25 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਇੱਛਾ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 50 ਸਾਲ ਵੀ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਨਾ ਰਹੇ ਫਿਰ ਕਬਰਸਤਾਨ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਕੇ ਕੀ ਕਰੋਗੇ?

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਮਾਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਖੁਦ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਫਿਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕੀ ਔਕਾਤ ਜਿਸਨੂੰ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਵੀ ਉਦੋਂ ਮਸਾਂ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਫਨ ਦੀ ਸਲਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲੇਟ।

ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਹਿਜ਼ਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ ਚੋਣ ਲੜਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਿਆਸੀ ਗੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਦੇਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਦੀ ਕਿ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲਾ ਦੇਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਦਮਗਜੇ ਬਹੁਤ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨ/ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਨੇ ਦੱਬ ਲਿਆ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਖੁਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੇ 10-20 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਕਿਸਾਨ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਅਤੇ ਤੋਪਾਂ ਗੇੜੇ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਗੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੈਲ਼ੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਉਤੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਰਜ਼ੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੱਜਣ ਦੀ ਲਲਕ ਭਾਰੂ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਔਖੇ-ਸੌਖੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਸਾਲ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਲਗਾ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਤਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ ਸਭ ਬਿਹਾਰੀ, ਬੰਗਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਰੇਹੜੀ ਫੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਭ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨਿਕਲਦਾ ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਫੈਕਟਰੀ, ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿੱਧਰ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਂ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਜਿਹੜੀ ਵਸਤੂ 10 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਾਈ 10 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਚੂਮਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਦਰ ਨਹੀਂ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ, ਸਵੈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੱਲ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ, ਛੋਟੇ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਡੁੱਬਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਛੋਟਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਕੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ- ਇਹ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਦੀ ਹੋਣੀ। ਡੁੱਬ ਰਹੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸਦੀ ਹੈ? ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਜੁਗਾੜ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋ ਵਿਨਾਸ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਦਿਵਾਉਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਕੁੱਟਣ, ਡਾਂਗਾਂ ਚਲਾਉਣ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁੰਨ ਦਿਆਂਗੇ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

- ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਓਪਰੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਸਦਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ, ਉੱਥੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ- ਵੱਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਬਣਾ ਲਈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣੇ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਏ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੁਆ ਲਈ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਥਿਤ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਬੋਰਡ ਵੀ ਅਕਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ, ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ/ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਤੇ ਮਾਸਿਕ ਰਸਾਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਤੇ ਰਸਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਖ਼ਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੱਲਦੇ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੇ ਕਈ ਟੀ.ਵੀ. ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਵਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਕਾਂਤ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਤੀਖਣ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਨਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਹੀ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਚਾਰ/ਛੇ ਲਾਈਨਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਾਲਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਨ-ਸਰਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਹੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ? ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਦਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ, ਵੱਡੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਬੋਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹ ਦੁਖੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ/ਏ.ਸੀ. ਬੱਸਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਬੱਸਾਂ ਉਪਰ ਚੱਲਦੀ ਰਾਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੱਟੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਏ.ਸੀ.ਬੱਸਾਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦਾ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ ਤੇ)

ਰਾਵੀਓਂ ਪਾਰ ਮੇਰੇ ਰਾਂਝਣ ਦਾ ਡੇਰਾ- 2

‘ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ’

ਕਿਸ਼ਤ ਚੌਥੀ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ
510-377-4197

ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇਖਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਚੈਨਲ ਦੇ ਉਤੇ ਵਧੀਆ ਡਰਾਮੇ, ਖਾਸ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੇ ਅਕਸਰ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਂ ਟੀ. ਵੀ. ਲਾਇਆ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਾਟਕ ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ 'ਮਲੰਗੀ' ਸੀ, ਉਹ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੱਯਦ ਵਸੀ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਹੂਰ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਹਦਾਇਤਕਾਰੀ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਮਦਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼। ਹਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਢੁਕਵੀਂ, ਵਧੀਆ ਤੇ ਲਾਜਵਾਬ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਕਿ ਇਸੇ ਚੈਨਲ ਦੇ ਉਤੇ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਉਂਦੇ ਨੇ। ਨਹੀਂ, ਇੱਦਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਹਾਂ, ਇਸ ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਵਿਚ ਵਸੀ ਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਦੱਸਦੇ ਨੇ ਕਿ ਇਕ ਉਹ ਮਲੰਗੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਿਆ ਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ:

ਦਿਨੇ ਰਾਜ ਫਰੰਗੀ ਦਾ
ਰਾਤੀ ਰਾਜ ਮਲੰਗੀ ਦਾ।

ਪਰ ਅੱਜ ਦਾ ਮਲੰਗੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੜ ਰਿਹਾ ਪਰ ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਲੈ ਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਤੇ ਮਾਸ਼ਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੇ ਅਨਿਆਏ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮਲੰਗੀ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਰੰਗ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਮਲੰਗੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ:

ਉਦੋਂ ਵੀ ਰਾਜ ਫਰੰਗੀ ਦਾ
ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਜ ਫਰੰਗੀ ਦਾ।

ਜੇਕਰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਗੱਲ ਤਾਂ ਠੀਕ ਜਿਹੀ ਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੈਰ ਡਰਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਖਤਮ ਹੋਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਾਇਕਾ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸਨਮ ਮਾਰਵੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਕਲਾਮ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਨਾ ਵਧੀਆ ਗਾਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਈ ਉੱਠ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕ, ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਇਰ, ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦ ਤੇ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮੁੜ ਕੇ ਜਨਮ ਲੈ ਸਕੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਕਲਾਮ ਬੱਚੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ’ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ’ਤੇ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਲਿਖਦੇ ਨੇ:

ਸਾਰੇ ਜਹਾਂ ਸੇ ਅੱਛਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹਮਾਰਾ।
ਹਮ ਬੁਲਬੁਲੇ ਹੈਂ ਇਸਕੀ ਇਹ ਗੁਲਸਤਾਨ ਹਮਾਰਾ।

ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਲਿਖੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਫਿਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਉਠਿਆ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਇਕਬਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕਦਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ:

ਸ਼ਰਮ ਸੀ ਆਤੀ ਹੈ ਅਬ ਤੋ
ਇਸੇ ਵਤਨ ਕਹਿਤੇ ਹੁਏ।

ਕੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਡੇ ਵੱਡੇ ਆਲਮ ਫਜ਼ਲ ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦ ਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਕਰ ਲਿਆ। ਕਿਹੜੀ ਐਸੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਕਬਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਜਾਂ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਲੇਖਕ ਤਾਂ ਇਕ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਠਕ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਦੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਐਨੇ ਰੌਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ। ਲਿਖਦੇ ਲਿਖਦੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਪੁੜਪੁੜੀ ਉਤੇ ਜਾ ਲੱਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਲੜੀ ਹੋਈ ਪਪਲੀਹੀ ਦਾ ਧੱਫੜ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਚਨਚੇਤ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਕਬਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਝਟਕਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਝਟਕਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਸਾਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਲਾਲ ਹੁੰਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਏ ਨਾ ਜੀ ਕਿ ਕੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ ਤੇ ਉਹ ਸਮਝ ਗਏ ਹੋਣ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੋਕੀ ਰੱਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਜਦੇ ਨੇ। ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਰਾਂਦਰੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਕਬਰਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ 24 ਘੰਟੇ ਹਰ ਵਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਾਰ ਉਤੇ ਚਿਰਾਗ ਬਲਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਠ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਲੰਮੇ ਲੰਮੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਤੁਰਲਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਥੇ ਹਰ ਵਕਤ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।

ਮੈਂ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਰ ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ ਦਾ ਭੜਥੂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਕਿੰਨੇ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਟਿਕ ਕੇ ਬਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਗੱਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੱਲ, ਤੰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਨਿਕਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠਿਆ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸੱਜਣ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਧਨੋਆ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਛਲਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਲਾਲ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਹੋਰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਫੋਨ ਆਏ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਬੱਸ ਮੈਂ ਤਾਂ ਐਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੂਠੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਜਾਣਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਦੂਰ ਸੀ ਪੈਂਡਾ ਕਾਫੀ ਲੰਮਾ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਜੀ ਇਤਫਾਕਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਜੀ ਧਨੋਆ ਸਾਹਿਬ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਬੰਦਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ, ਹੁਕਮ ਕਰੋ। ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਏ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਲੇਖ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜੀ ਸਦਕੇ ਕਰੋ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ- ਮੈਂ ਇਤਫ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸੋ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤੇ ਅਸੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਉਹਨਾਂ ਬੜੇ ਬੜੇ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਧੌਂਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਮਾਈ। ਆਖਿਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੁਸੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ’ਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਪਰ ਮੰਨੋ ਜਾਂ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਧੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ’ਚ ਨੇ, ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਹਟਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਘਸੋੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਅੱਜ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਹਟਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਕਿਉਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਕਹਿਣ। ਪਰ ਜੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਮੰਨਣ ਨਾ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਬੱਸ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਕਿ ਵੀਰ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਕਮਰਾਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵਜ਼ੀਰ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਬਣਾ ਲਈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੱਸੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕਿੱਥੋਂ ਆ ਗਿਆ। ਆਇਆ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹਲਾਲ ਹੋਇਆ ਸਾਡੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਕਿ ਛੁਰੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਐ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਐਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਕੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਟੈਲੀਫੋਨ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹਲਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਹੋਰਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ 800 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਠੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖੀ ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਵੀ ਸੱਤਿਆਨਾਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬੇ ਵਾਰਸ ਹੋਰਾਂ ਹੀਰ ਲਿਖ ਕੇ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਲ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ। ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤਰੋੜਨ ਮਰੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕਾਰ ਸੜਕ ਤੇ ਵਾਹੋ ਦਾਹੀ ਭੱਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਝਟਕਾ ਬਨਾਮ ਹਲਾਲ ਦੀ ਟੇਪ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾਵਲ 'ਗਿੰਦੋ' ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਸਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਨੌਰੰਗ ਸਿੰਘ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਲਿਖਦੇ ਨੇ ਕਿ "ਸੂਰਜ ਨੇ ਸੁਰਖ਼ ਰੰਗ ਦੀ ਲਾਂਗੜ ਲਹਿੰਦੇ ਦੇ ਦਿਸਹੱਦੇ ਤੇ ਸੁੱਕਣੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਚਲਦੀ ਹਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਲੱਗੀ ਸੁਰਖ਼ੀ ਦਾ ਰੰਗ ਹੋਰ ਵੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਾਲ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਗਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵੰਝਲੀਆਂ ਨੇ ਆਖਰੀ ਹੂਕ ਭਰ ਲਈ। ਚਿੜੀਆਂ, ਗੁਟਾਰਾਂ ਨੇ ਚਰ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਬਾਜਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਖਰੀ ਠੂੰਗਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਆਦਮ ਕੱਦ ਪਹਾੜਾਂ ਨੇ ਭੂਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਚਾਦਰ ਦੀ ਝੁੰਗੀ ਮਾਰ ਲਈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਵੱਜਦੀ ਘੜਿਆਲ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਹਾਲ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਲਿਆ। ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਵੱਜਦੇ ਸੰਖ ਤੋਂ ਡਰ ਕੇ ਘੁੱਗੀਆਂ ਆਖਰੀ ਉਡਾਰੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਗਰੀਬ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਘਾਹ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਪਹੇ ਤੇ ਪੈ ਗਈ। ਇਕ ਲੰਘੇ ਜਾਂਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਝੀਲ ਵਰਗੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੱਕਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਮਿੰਦੋ ਨੇ ਕਪਾਹ ਦੀਆਂ ਛਿਟੀਆਂ ਨਾਲ ਲਿਪੇ ਪੋਚੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬਾਲ ਦਿੱਤੀ। ਕੱਚੀ ਕੰਧ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਗੱਡੇ ਇਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਮਿੰਦੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਉਤੇ ਮਲ਼ੇ ਸੱਕ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾ ਫਿਰ ਦੇਖਿਆ। ਡੰਡਿਆਂ ਦੀ ਪੌੜੀ ਮਿੰਦੋ ਦੇ ਭਾਰ ਨਾਲ ਲਿਫ਼ ਲਿਫ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਕੋਠੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਿੰਦੋ ਨੇ ਦੂਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਹੇਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਮਿੰਦੋ ਨੇ ਅੰਗੜਾਈ ਲਈ ਪਰ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸੰਗ ਗਈ। ਮਿੰਦੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਸ਼ਣੀ ਰੰਗ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੁੱਟ ਲਿਆ। ਮਿੰਦੋ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚੋਂ ਮਿੰਦੋ ਨੂੰ ਹਾਕ ਮਾਰੀ, ਕੁੜੇ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜ ਮੱਚ ਰਹੇ ਨੇ ਤੂੰ ਆਹ ਕੋਠੇ ਤੇ ਕੀ ਕਰਦੀ ਏਂ। ਆਈ ਮਾਂ, ਹੁਣੇ ਆਈ, ਐਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਮਿੰਦੋ ਆਪਣੀ ਚੁੰਨੀ ਦੰਦਾਂ ਵਿਚ ਦਬਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਪੌੜੀਆਂ ਉਤਰ ਗਈ।

ਦੋਸਤੋ ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੀ ਮਾੜਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਇਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਬੜੇ ਬੜੇ ਹਿੰਦੀ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੀਏ। ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋ, ਉਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲੱਗੂ। ਫਿਰ ਹੋਇਆ ਨਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਹਲਾਲ।

ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਚੱਕਰ ਮਾਰਨ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇ ਕਈ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਸੱਦਿਆ। ਦੇਖੋ ਬਈ ਇਕ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਦੇ ਤੇ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਏ ਨਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤੇ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਨੋਆ ਹੋਰੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਖਾਧੀ ਕੜ੍ਹੀ, ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਲਾਹ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੁਰਗੇ ਦੀ ਸਿਰੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਭਾਈ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁੱਝੇ ਹੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਕੀ ਕਹਾਂ? ਦੋਸਤੋ ਸੱਚੀਂ ਸੱਚੀਂ ਦੱਸਿਓ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸਾਡਾ ਹਲਾਲ ਹੋਇਆ ਏ ਕਿ ਮੈਂ ਐਵੇਂ ਜੱਬਲੀਆਂ ਮਾਰੀ ਜਾਨਾਂ ਆਂ।

ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਸਦਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸਿਓ।

ਮੈਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਕਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ। ਕੋਲ ਪਿਆ ਅਖ਼ਬਾਰ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਰੱਖਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਇਕ ਸੀ. ਡੀ. ਤੇ ਪਈ ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੱਥੇ ’ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ। ਯਾਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਤੇ ਲਿਖਣਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਹਲਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ। ਦੋਸਤੋ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਪਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਠੀਕ ਕਰਕੇ ਸੀ. ਡੀ. ਉਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਮੇਰੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਇਕ ਖ਼ਬਰ ਦੀ ਸੁਰਖੀ ਉਤੇ ਪਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।" ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਦਾ ਹਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਰੰਗੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਲੰਮੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਹਾਕ ਮਾਰੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਆ ਜਾਓ ਹੁਣ। ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਾਰ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰਦੇ ਸੀ? ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕੁਝ ਨੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮੁਰਗੇ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ..। ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਸਰਦਾਰ ਆਪਣੀ ਇਕ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਹਿ ਗਏ ਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਏ...।

(ਚਲਦਾ)

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ’ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ

ਹੋਵੇਗਾ। ਟੌਲ ਟੈਕਸ ਬੈਰੀਅਰ ’ਤੇ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਪਤਾਹ ਵੀ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਨਾ ਹੋਣ ’ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਵਾਕਫ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਬੂ ਰਜ਼ਬ ਅਲੀ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਮ ਤਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੀ ਮੁੱਦਾ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਪਰਸਤੀ ਹੇਠ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਖ਼ਰ ਕਿਸ ਦੀ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਸਬੰਧੀ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾਸੂਚਕ ਬੋਰਡ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ’ਚ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ ਕਰੇ।

24 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ -ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੁਧਾਰ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਇਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ’ਤੇ 24 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕੁਲ 1.1 ਕਰੋੜ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ । ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਇਹ ਬਿੱਲ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ 32 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 88 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਬਿਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜੇ ਇਸ ’ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ’ਚ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ’ਚ ਐਚ-1 ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੁਝ ਕਰੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ’ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਕ ਮਜਬੂਤ ਮਤਦਾਨ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨੇਟ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਖੜਾਈ ਹੋਈ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕ ਕਦਮ ਨੇੜੇ ਲੈ ਆਈ ਹੈ । ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ 1.1 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਰਸਤਾ ਖੋਲੇਗਾ ।

ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਜਿਸ ’ਚ ਪਛੋਕੜ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਣ, ਕਰ ਭੁਗਤਾਨ ਤੇ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਥੇ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਬਣਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕੇ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਘਾਟਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ’ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੱਖੋਂ 2 ਲੱਖ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ’ਚ ਸਤਵੇਂ ਸਥਾਨ ’ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ 60 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ’ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਨਾਂਅ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਥਾਨ ਤੀਜਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨ ਅਤੇ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ ’ਤੇ ਹਨ।

’ਗੂਗਲ’ ’ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਨਿਕੇਸ਼ ਅਰੋੜਾ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ - ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਝੰਡੇ ਨਹੀਂ ਗੱਡੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਅਤੇ ਅਮਿੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ 'ਸਰਚ ਇੰਜਣ' ਗੂਗਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦਾ ਨਿਕੇਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਚੀਫ ਬਿਜਨਸ ਆਫੀਸਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ 2012 ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 4 ਕਰੋੜ 67 ਲੱਖ ਡਾਲਰ (ਲੱਗਭੱਗ 270 ਕਰੋੜ 86 ਲੱਖ ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ) ਤਨਖਾਹ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕੇਸ਼ ਅਰੋੜਾ ਬਲੂਮਬਰਗ ਕੰਪਨੀ ’ਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਦੇ ਉਦਮਾਂ ਸਦਕਾ ਹੁਣ ਗੂਗਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੈਠ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ।

ਕਿਸਤ ਨੰਬਰ- 33 — ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ.ਏ.

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ

ਪੰਜਾਬੀਓ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੰਭਲ ਜਾਓ

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਲੇਖ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੀਰਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਫੋਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਸੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਰਦ ਹਾਲੇ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਪਾਸੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਲਿਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਹੀ ਲੱਭ ਪਵੇ।

ਵੈਸੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੋਹਰਲੀਆਂ ਸਫ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪਿਛਾਂਹ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਰਨ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪਾਸੇ ਵੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਰਵਟਾਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਜ਼ੀਰ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵਡੇਰਾ ਕੁਝ ਹੋਰ।

ਇਹ ਆਪੋਧਾਪੀ ਕਿਉਂ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 12 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਛੋਟੀ ਪੰਜਾਬੜੀ ਜਿਹੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜੰਮੂ ਦੇ ਲਾਗੇ ਤੱਕ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਤੇ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਦੂਰ ਤੱਕ ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਰਾਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 1966 ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਦੀ ਉਹ ਫਿਰਕੀ ਕਈ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਘੁੰਮਾਈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਛੋਟੇ ਰਾਜ ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਡੇ ਰਾਜ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪੰਜਾਬ ਉਵੇਂ ਦਾ ਉਵੇਂ ਹੈ। 8 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਮੋਹਰੀ ਕੌਮ ਹੈ, ਬਹਾਦਰ ਕੌਮ ਹੈ, ਇਸ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਬੋਲੀ ਲਈ ਮਾਂ-ਧਰਤੀ ਲਈ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਆਹ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਉਠੇ ਇਕ ਉਬਾਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਨਾਲ ਐਸਾ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਕਰਦਾ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦੀ ਜੰਗ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਮੰਨ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਉਸ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਈ ਅਕਲੋਂ ਖਾਲੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਵੀ ਆਏ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਛੱਡਿਆ ਕੱਖ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਘਾਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਘਾਣ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਖ ਚੈਨ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੰਜਾਬੜੀ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਕਦੇ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਵਕਤ ਆਇਆ ਸੋਚ ਲਿਆ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਸ ਦੀ ਈਨ ਮੰਨ ਲਈ। ਧਰਮ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ, ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਸਭ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋ ਕੇ ਮਗਰੋਂ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁੱਧੂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪ ਸੰਤ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ (ਧਰਮ ਬਦਲੂਆਂ) ਨੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਤਾਂ ਭਲਾ ਉਹਨਾਂ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਅਕਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੂੰਬੜਚਾਲਾਂ ਚਲਦੇ ਨਕਲੀ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਲਾਕੀਆਂ ਪਹਿਚਾਣ ਲਈਆਂ ਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਈ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਫਿਰ ਹਲੂਣਾ ਦੇ ਗਏ ਤੇ ਆਪ ਰੱਜ ਰੱਜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾ ਗਏ। ਉਸ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਦੇ ਤਾਂ ਸੋਹਲੇ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਭਰਾ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦੱਸੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਨੂੰ 1947 ਤੋਂ 60-65 ਤੱਕ ਵੇਚਿਆ ਜੋ ਧਰਮ ਬਦਲ ਕੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਘੁਸੜੇ, ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕੋਈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਕਿੱਥੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਦਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਚੇਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਹਾਂ ਜੇ ਚੇਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਦੇ ਗੱਦਾਰਾਂ ਵਰਗੇ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਚਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬੁਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਣਦੇ ਵੀ ਹੁਣ ਰੋਂਦੇ ਹੋਣਗੇ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ।

1984 ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕੌਮ ਫਿਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਿਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੌਮ ਦੇ ਕਈ ਹੀਰੇ ਅੱਗੇ ਆਏ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਕਰ ਗਏ ਪਰ ਕੀ ਕਰੀਏ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਡੋਗਰਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤੇ ਨਾ ਹਾਲੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 5-6 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਐਸਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਹੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਮ, ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅੰਦਰੋਂ ਤਰਲੋਮੱਛੀ ਨਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਕੌਣ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ? ਖ਼ਬਰ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੁਝ ਕਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕੁੱਟ-ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਕ ਡੀ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਰ ਬੰਦਾ ਕੀ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਡਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਸੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੜਕ ਛਾਪ ਗੁੰਡੇ ਸਰੇ-ਬਾਜ਼ਾਰ ਮਾਰਦੇ ਕੁੱਟਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਲੀਕਾਂ ਕਢਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੈਰ ਪੈ ਗਏ, ਭਰਾ ਨੇ ਭਰਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਚੋਣ ਲਈ ਇਕ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਸਥਾਨ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਪਰੋਂ ਹੁਕਮ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਬੰਦਾ ਜਿਤਾਓ, ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਹਾਰਿਆ ਮੰਨੋ।

ਤੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਰਪੰਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ, ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਗਿਣਤੀ ਵੇਲੇ 12 ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਫਸਰ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਿ ਕੀ ਭਰਾ ਨੂੰ ਭਰਾ ਨਾਲ ਲੜਾਉਣ ਨੂੰ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੌਧਰ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਹਾਰ ਗਏ, ਉਹ ਤਾਂ ਰੱਬ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ, ਜੋ ਪਿੱਛੇ ਬਚ ਗਏ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖ਼ਾਤਬ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ।

ਪੰਜਾਬੀਓ! ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਲਖ ਬਚਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਤੇ ਮਲ਼ ਦਿਓ, ਜੇ ਕੁਝ ਬਾਕੀ ਬਚ ਗਿਆ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੋਚ ਮਗਰ ਲੱਗ ਕੇ ਤੋੜ ਭੰਨ ਦਿਓ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੁਝ ਰਹਿਣ ਨਾ ਦਿਓ। ਜਿੱਥੇ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਵੇ, ਉਸ ਥਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਰੱਬ ਹੀ ਬੇਲੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਗੁੰਡੇ ਹੋ ਜੋ ਘਰ-ਘਰ ਪਾਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਸੁਹਾਗ ਉਜਾੜ ਰਹੇ ਹੋ। ਸਰਪੰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦਿਖਾਵੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਕੀ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਕੋਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਮਰਿਆ ਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਮਰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਪਾਲੇ ਹੋਏ ਬਦਮਾਸ਼ ਜਾਂ ਗੁੰਡੇ ਹੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਟਕੇ ਟਕੇ ਤੇ ਵਿਕਦੇ, ਆਪਾ ਗੁਆਉਂਦੇ ਹੋ।

ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਉਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਾਵੋਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿਹੱਥੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਭਲ ਜਾਵੋ। ਹੁਣ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾ ਦਿਓ। ਭਰਾ ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ, ਆਪਣੇ ਬਿਗਾਨੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰ ਲਵੋ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਸੰਵਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਹਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ 1947 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਲੋਕ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਜਰਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕੌਮ ਕਹਾ ਕੇ ਹੀ ਮੁੜਨਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਫਿਰ ਲਾਅਨਤ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਪੀਤੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਤੁਸੀਂ ਐਤਕੀਂ ਪਿੰਡੋ ਪਿੰਡੀ ਉਡਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋ।

ਐਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਖਾਤਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਸਕੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਭਰਾ-ਭੈਣ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਕਰ ਦਿਓ।

ਉਹ ਸਰਪੰਚੀਆਂ ਕਾਹਦੀਆਂ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬਣਨ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੂੰਬੜਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹੋ ਜਾਵੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਂ- ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਫਿੱਟੇ ਮੂੰਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਗੀਆਂ।

ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਮਝੋ

-ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਡਿਗਰੀ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸਬਕ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਮੁੱਖ 'ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ' ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ। ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮਝ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਰੀ ਪੁਲੀਸ ਸਰਵਿਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੇ ਲਗਾਅ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਘਰ ਪਰਤਦੀ ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਰਾ ਘਰ ਮੇਰੇ ਲਈ 'ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ' ਸਟੇਸ਼ਨ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਇਕਪਾਸੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਮਰਥਨ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੈਂ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਰਹੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਵੋ।

ਪਰਿਵਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਬਣਿਆ ਰਹੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿਓ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਰਥਨ ਤੁਹਾਡੀ ਅਸਲੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਤਣ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਦੂਜਾ ਹੈ ਜੂਨੀਅਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸਮਰਥਨ। ਮੇਰੇ ਟੀਮ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਸੀ। ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੂਨੀਅਰਸ ਨਾਲ ਨੇੜਲੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤੋ। ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਤੀਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਇਨਾਮ ਆਉਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੀਮ 'ਚ ਵੰਡ ਦਿਓ।

ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਟੀਮ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਟੀਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਸਲ ਕਰੋਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਭਰੋਸਾ ਬਣਾਓ, ਜੋ ਕਦੇ ਤੋੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਲੋਕ ਲੋੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ-ਕਈ ਵਾਰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ 'ਕਲਾਈਂਟਸ' ਪ੍ਰਤੀ ਵਫਾਦਾਰ ਰਹੋ। ਇਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਜਿੱਤ ਲੈਣ 'ਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਗੇ।

ਤੀਜਾ ਹੈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਅਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣਾ। ਮੈਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ, ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ, ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਛੇਤੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ ਰਹਿਤ ਵਰਕਰ ਸੀ ਤੇ ਫਜ਼ੂਲ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਦੇਖੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ? ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਵੈ-ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੈਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ-ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ।

ਚੌਥਾ ਹੈ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਚੰਗਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਸੁਝਾਅ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੋਮੇ ਦੀ ਢੁੱਕਵੀਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਵਾਂ ਹੈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਰਹਿਣਾ।

ਦਿਮਾਗ, ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸਟੈਮਿਨਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੇਡ, ਯੋਗਾ ਜਾਂ ਫਿੱਟਨੈਸ ਸੈਂਟਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿਓਗੇ ਕਿ ਕੀ ਖਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ, ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਸਭ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਆਖਿਰ 'ਚ ਮੈਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਗੀਤਾ' ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਪੱਛਮ 'ਚ ਕੁਝ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪਾਠ ਵਜੋਂ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸੁਝਾਅ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹਨ।

Law Offices of Ashwani Bhakhri
ALL YOUR LEGAL MATTERS
LET US HELP YOU WITH
* Appellate Law * Bankruptcy* Business Law * Child Custody * Complex Litigation * Consumer Law * Contracts * Criminal Law * Contracts * Criminal Law * Divorce * Elder Law * Family Law * Immigration * Medical Malpractice * Personal Injury * * Real Estate Law * Trusts and Estates * Wills and Probate * More...

Ashwani Bhakhri

Contact us, for a professional consultation!

Venu Bhakhri

Corey, Luzaich, Pliska, de Ghetaldi & Nastari LLP
700 El Camino Real, PO Box 669
Ph: 650-871-5666
Fax: 650-871-4144
Email: clpdn@coreylaw.com
www.coreylaw.com

Law Offices of Ashwani Bhakhri
1299-Old Bayshore Highway
Burlingame, CA 94010
Ph: 650-685-6334
Fax: 650-685-6351
Email: info@bhakhrilawfirm.com
www.bhakhrilawfirm.com

ਡਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ) ਨੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ

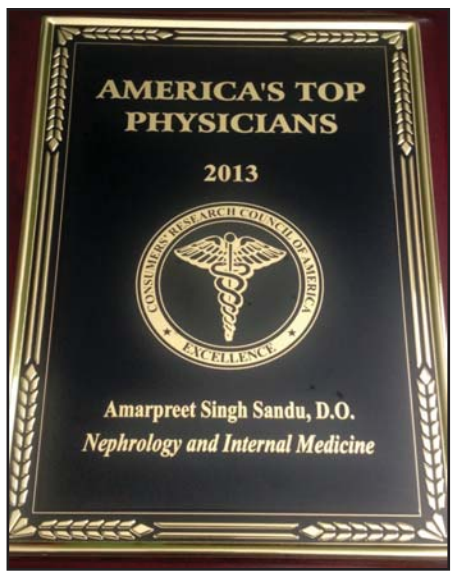

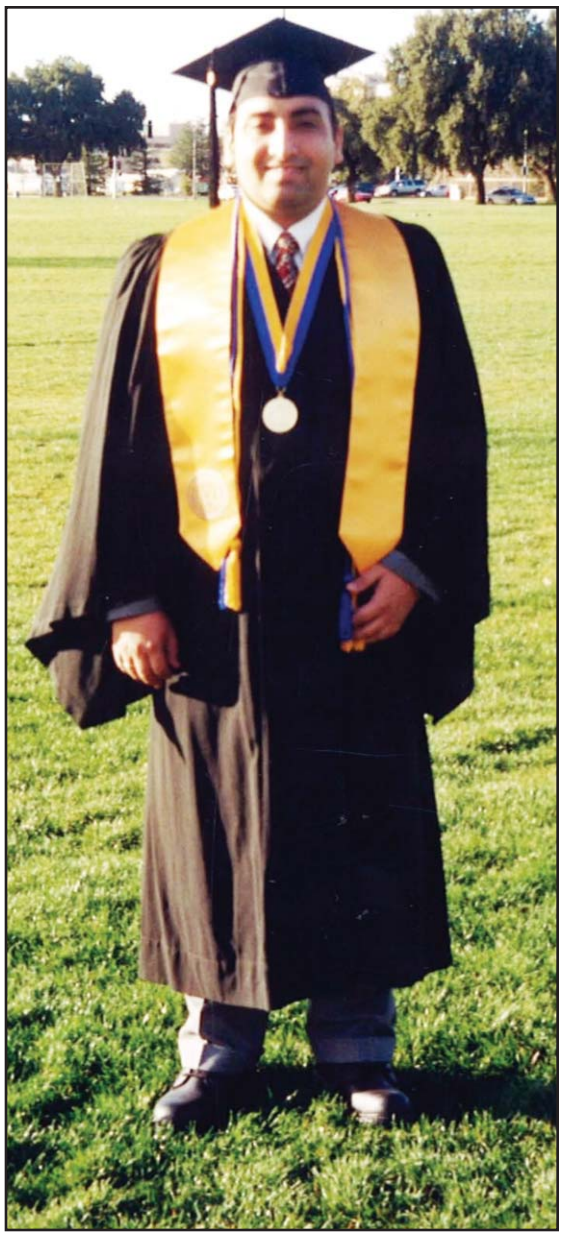

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਸੈਨਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਅਮਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਐਮ. ਡੀ. ਤੋਂ ਬਾਅਦ (ਨਿਊਰੋਲਾਜੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਮੈਡੀਸਨ) ਵਿਚੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਅੱਵਲ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਪਿਤਾ ਡਾ. ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾ. ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰਿਆਲਟਰ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਪਰਿਵਾ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ। ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਅਸ਼ਵਨੀ ਭਾਖੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਟਾਰਨੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਡਾ. ਅਮਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ. ਅਮਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹਨ। ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ੌਂਕ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਪਰਦੇਸ ਟਾਇਮਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸੰਧੂ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਅਮਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ।

ਅਜਿਹੀ ਸੜਕ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਅੱਗ ਅਤੇ ਪਾਣੀ

ਝਾਰਖੰਡ - ਬੋਕਾਰੋ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਕੋਲਾਂਚਲ ਬੇਰਮੋ 'ਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੜਕ ਹੈ ਜੋ ਕਦੇ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਲਪਟਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਦੇ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈਰਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਹੈ ਸੈਂਟਰਲ ਕੋਲਫੀਲਡ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਜਾਰੰਗਡੀਹ ਕੋਲਿਯਰੀ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਬਾਬੂਡੀਹ ਕੁਆਰਟਰ ਕਾਲੋਨੀ ਦੀ। ਦਾਮੋਦਰ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸਥਿਤ ਇਸ ਕਾਲੋਨੀ ਦੀ ਸੜਕ 'ਚੋਂ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗ ਨਿਕਲਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਅਫਰਾ-ਤਫਰੀ ਮਚ ਗਈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕੋਲਿਅਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ 1936 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਈ। ਇਹ ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਕੋਲ ਬੇਡ ਮਿਥੇਨ ਬਿਅਰਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧਮਾਕਾ ਸਾਲ 1936 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

Moon Indian Cuisine
510-780-9233
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ
* 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
* ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
* ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ
Paul
510-978-7170
Fish Pakora
ਮੱਛੀ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਡੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।
Gill
510-709-5285
Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business
ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਜ਼ੀਨ
ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਜ਼ੀਨ (ਹੇਵਰਡ)
600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN
Start from $ 2850 Off

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

FREE TEETH WHITENING
X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE
COVER THESE SERVICES

Charanjit S Uppal
D.D.S.

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmeic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Not Valid with any other offer

Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਮੁਫਤ
ਸਫਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ, ਇੰਸ਼ੋਰੈਸ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

www.uppaldental.com

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

LASER DENTISTRY

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

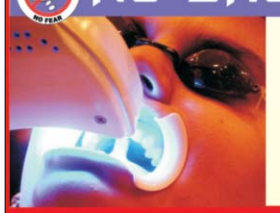

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY
COSMETIC DENTISTRY

New Patients & Children Welcome

510-794-7058
www.drnijjar.com

(Across from Washington Hospital & Bart) 1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

FARMERS

FARMERS INSURANCE GROUP

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਂਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਰਵੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ

+ Auto + Home + Life + Umbrella
+ Business Work Comp.

Duabba Insurance Agency

2450, PERALTA BLVD. SUITE 120, FREMONT, CA-94536

Ph. : (510) 797-7989
Fax : (510) 794-7398
Visit us@farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
Lieence # 0C 70672

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

a non-profit organization 501(c)(3)

Healthy Body Healthy Mind!

Sikh Sports Association of U.S.A.
proudly presents

7th ANNUAL GAMES
JULY 20-21, 2013

Golf

Tag Football

Soccer

Volleyball

Basketball

Tennis

Kabaddi

Track & Field

Field Hockey

SIKH SPORTS ASSOCIATION OF U.S.A.

JAMES LOGAN HIGH SCHOOL
1800 H STREET UNION CITY, CA 94587

for registration visit WWW.SIKHSPORTS.COM

To advertise in our souvenir, set up a booth or banner ad, please call Ph: 866.499.0032.

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀਆਂ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ ਜਿੱਥੇ 1350 ਤੋ ਵੱਧ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

Bhogal Dental Group

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Dr. Raja Bhogal

37070 Newark Blvd, Suite C
Newark, CA 94560

510-797-2840

drraja@rbhogaldds.com

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿੰਗੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਰੁਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL : 510-797-7111 FAX : 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

Raja

New Introducing Chaat Corner

King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

TRAVEL FOR LESS INC.

INDIA | PAKISTAN | EUROPE

ਅਗਰ ਤੁਸੀ ਇੰਡਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾ ਟਿਕਟ ਖ੍ਰੀਦਣ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਜਰੂਰ ਕਾਲ ਕਰੋ।

CST NO : 2031914-40

Fremont Office

Travel For Less Inc
39200-State Street,
Fremont CA-94538
510.791.3300

San Jose Office

Travel For Less Inc
2850 Quimby Rd, Suite 150
Sanjose Ca 95148
408.791.2600

BUY TRAVEL TICKETS AT WHOLESALE PRICE

Open 7 days a week

Still searching seats for December travel to INDIA
Call us for special fares

3RD TIME IN A ROW
2011 BEST OF FREMONT AWARD

Serving the Bay Area Since 1996

Fax: 510.791.3361 | Email: info@letsflyhome.com

www.letsflyhome.com

510.791.3300 (Fremont)
408.791.2600(San Jose)
916.419.4323 (Sacramento)
559.892.0009 (Fresno)
661.829.4467 (Bakersfield)

ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਦਰਵੇਸ਼ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਗਿਆਨ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ "1925 ਵਿਚ ਇਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸਰ ਮੈਲਕਮ ਹੇਲੀ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਉਹ ਕਾਬਲ, ਦਿਲ-ਗੁਰਦੇ, ਵਾਲਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੀ। ਹੇਲੀ ਦੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨਾਲ, ਲਾਹੌਰ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰਨ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹਨਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਧੜੇ ਹੋ ਗਏ। ਇੱਕ ਧੜਾ ਸ. ਬ. ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਦੂਜਾ ਧੜਾ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਆਦਿ ਦੀ ਅਗੁਵਾਈ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੀ ਰਿਹਾ। 6-7 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਲਕੇ ਬਣੇ, ਵੋਟਰ ਦਰਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਧੜੇ ਦੇ 53 ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਦੂਜਾ ਧੜਾ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਸਦਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ 70 ਮੈਂਬਰ ਆਏ। ਇੰਞ ਪੰਥਕ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਰਾਜੀ ਹੋ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰੰ: ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸ: ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਇਕਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਜਦਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ:ਪ੍ਰੰ: ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜਦਗੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ.. ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅੰਤਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨੀਯਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਜਾਣ ਗਿਆਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁਕਦਮੇ ਲੜਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਵਿਦਿਆ ਖੇਤਰ ਤੇ ਖੈਰਾਤ ਆਦਿ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚੋਂ 3000 ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਅਖਤਿਆਰ ਸੀ..। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ 44000 ਰੁਪੈ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਸ: ਖਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਕਦਮਾ ਕੀਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ 44000 ਰੁਪੈ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾ ਨਾਲ ਇਹ ਡਿਗਰੀ ਮੁਕਾਉਣੀ ਗਈ।

ਸੰਨ 1926 ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਕੇ 1939-40 ਤੱਕ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ, ਜੋ ਬੜਾ ਆਲਮ ਤੇ ਹੱਠੀ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਚਲਦੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਇਕ ਸਿਆਣੇ ਸੱਜਣ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਉਨਿਸਟਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਜੋ ਪੈਰ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹਨ। ਨਿਰਾ ਆਪੋ ਵਿਚ ਲੜੀ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਆਪੋ ਵਿਚ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਰੁਖ ਕਰ ਗਏ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਹੋਈ ਕਿ ਮਾੜੀ ਹੋਈ, ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦਸੇਗਾ। ਪਰ ਇਹ ਆਪੋ ਵਿਚਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਜਰੂਰ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤਕੜੇ ਪੈਰ ਲੱਗ ਗਏ। ਹਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਤੇ ਗਹਿ-ਗੱਚ ਲੜਾਈ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਟੁੱਟਾ। ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੋਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਝਗੜਾ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਮਨ ਕਰਕੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸੱਜਣ ਇਸ ਝਗੜੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਫਿਕਰ ਮੰਦ ਸਨ ਕਿ ਦੂਜਾ ਕੀਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦਾਅ ਨਾ ਲਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੇਠੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਨਾ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਜਾਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਾਟਸਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਆਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਜਦ ਤੱਕ ਦੋਵੇਂ ਇਕਠੇ ਨਾ ਹੋਣ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਮੁੱਕੇ। ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ। ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਹੀ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਇਕੋ ਹੀ ਸਮਾਂ ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਸੁਰਤ ਲੈਣ ਲਈ ਆ ਜਾਣ।

ਚੂੰਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਝਗੜਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਦਿਲੋਂ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਮੰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦੋਵੇਂ ਸਜਣ ਆ ਗਏ। ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਰਾਜੀ-ਨਾਵੇਂ ਦਾ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤੇ ਰਾਜੀ-ਨਾਵੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਪਕਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆ ਗਏ ਤੇ ਮੁਆਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਫਿਰ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਪੱਕਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਰੱਲ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਦਰਦ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ ਸਵਾਸਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਸਮਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਇਆ।''

ਜੇ ਇਨਸਾਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ.
ਭੀਖ ਮੰਗ ਕੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 4 ਮੁਫ਼ਤ ਸਕੂਲ ਉਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋ.ਸੰਦੀਪ ਦੇਸਾਈ ਨੇ, 96 ਸਕੂਲ ਹੋਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਟੀਚਾ

ਮੁੰਬਈ- ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੰਦੀਪ ਦੇਸਾਈ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ, ਕਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਾਹਿਬ।' ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੰਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਲਮਾਨ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹਨ, ਜੋ ਮੇਰੀਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜਿਹੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਕੇ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਲੋਕਲ ਰੇਲਾਂ ਵਿਚ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਭੀਖ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੰਦੀਪ ਦੇਸਾਈ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਗ ਰਹੇ, ਉਹਨਾਂ 'ਮੰਦਭਾਗੇ' ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਭਰੋਸਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਪ੍ਰੋ. ਸੰਦੀਪ ਚੰਗੀ ਭਲੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿਚ ਮੈਰੀਨ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਕਾਰੀ ਐਸ. ਪੀ. ਜੈਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰੀ। ਤਦ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਸੁਧਾ ਮਨੋਹਰ ਦੇਸਾਈ ਅਤੇ ਨੂਰਲ ਇਸਲਾਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਇਕ ਉਪਨਗਰ ਗੋਰੇਗਾਓਂ ਦੀਆਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਾਲਾ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਮੁਫਤ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਸੰਦੀਪ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਾਲ 1997 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪੱਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ 100 ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਵਰਗੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੂਜਾ ਸਕੂਲ 2005 ਵਿਚ ਰਤਨਾਗਿਰੀ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਵਰਗੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੂਜਾ ਸਕੂਲ 2005 ਵਿਚ ਰਤਨਾਗਿਰੀ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਪਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਤਦ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਦੀਪ ਨੇ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਸ਼ਲੋਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀਜ਼ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੰਸਥਾ ਉਹਨਾਂ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੰਦੀਪ ਦੇਸਾਈ ਨੇ ਹੁਣ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਸੁੱਖ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਹਿਰੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬੋਝ ਸਮਾਜ ਦਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਇੰਞ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਲੋਕਲ ਰੇਲਾਂ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜੇ ਸੰਦੀਪ। ਵਿੱਦਿਆ ਦਾਨ, ਸਰਬਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਦਾਨ ਆਹੇ..' ਮਰਾਠੀ ਦੇ ਇਸ ਵਾਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੋ. ਸੰਦੀਪ ਦਾ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮਰਾਠੀ 'ਚ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ। ਫਿਰ ਦਾਨ ਦੀ ਪੇਟੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਸੰਦੀਪ ਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਲੋਕ ਕੁਝ ਸਿੱਕੇ ਹੀ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਨੋਟ ਵੀ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਵੀ ਦਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਦਾਨ ਦੀ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਕ੍ਰਿਕਟ ਚੜ੍ਹੀ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਢਹੇ

-ਪ੍ਰਿੰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਕ੍ਰਿਕਟ ਜੋ ਜੈਂਟਲਮੈਨਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕਹਿ ਦੇਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਢੇਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦੈ। ਏਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਹਸਪਤਾਲ, ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਅਦਾਰੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਨਹਿਰਾਂ ਕੱਢੀਆਂ, ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਾਏ ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਨੇ। ਭੇਤ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਆਈ ਪੀ ਐਲ 'ਚ ਏਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਸੱਟਾ ਲੱਗਾ ਸੀ! ਸੱਟੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਓਵਰ ਸੁਟਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਲੱਖ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਠ ਲੱਖ ਦੀ ਵੱਢੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਚੌਕੇ ਛਿੱਕੇ ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ। ਹਰ ਮੈਚ ਦਾ ਸੱਟਾ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਕਰੋੜ ਤਕ ਗਿਆ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਹੁਣ ਜੈਂਟਲਮੈਨਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਜੁਆਰੀਆਂ ਦਾ ਜੂਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਡ ਜਦੋਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ 'ਚੋਂ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨੋਟ ਲਾਲਸਾ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਿਡਾਰੀ ਉਂਜ ਹੀ ਵਿਕਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜੇ ਵਿਕਦੇ ਜਾਂ ਜਿਣਸਾਂ ਵਿਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਨਾਂ ਕਮਾਇਆ। ਉਹ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮਿਆ ਸੀ। ਕਿੱਲਿਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਕਨਾਲਾਂ 'ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਉਹਦੇ ਹਿੱਸੇ। ਉਹ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਮਲਾਇਆ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਹ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਿਆ। ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਉਹਨੇ ਪੈਰ ਨਾ ਛੱਡੇ। ਉਹ ਨਿਮਰ ਤੇ ਮਿਲਾਪੜਾ ਸੱਜਣ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਫਲ ਵੀ ਬੜਾ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ-ਪੋਤਰਿਆਂ ਲਈ ਚੋਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡ ਕੇ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੁਖੀ ਵਸਣ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਇਕ ਐਕਟਰ ਪੁੱਤਰ ਵਿੰਦੂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਸੱਟੇ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਵਾਈ, ਨਾਲ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਫ ਬੰਦੇ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਬੱਦੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿੰਦੂ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਮੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਸ ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਦੀ, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਦਾਰਾ ਸਟੂਡੀਓ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਫਲੈਟ ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਵਿਕੇ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਨਾਂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡ ਦਾ ਜੁਆਈ ਨੰਗ ਮਲੰਗ ਸੀ। ਦੌਲਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਹ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਰੱਜ ਨਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਹਿੰਦੀ ਮਾਇਆ ਦੀ ਨਦੀ 'ਚੋਂ ਹੱਥ ਧੋਂਦਿਆਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੀਤੀ। ਵਿੰਦੂ ਆਪ ਤਾਂ ਡੁੱਬਾ, ਨਾਲ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਡੁੱਬਾ!

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਜ਼ੋਰਾਂ

ਉਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੀ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਜੁ ਚਲਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਇੰਡੀਅਨ ਪੈਸਾ ਲੀਗ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਏ ਤਕ ਹਰ ਪਾਸੇ ਕ੍ਰਿਕਟ-ਕ੍ਰਿਕਟ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਮ ਕਾਰ ਦੇ ਅਰਬਾਂ ਖਰਬਾਂ ਘੰਟੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਖਾਤੇ ਖਪਤ ਹੋਏ। ਦੂਰੋਂ ਕੋਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲਓ ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਸਕੋਰ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ। ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ ਪਈ ਆਈ ਪੀ ਐਲ 'ਚ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕੀ ਐ? ਕ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਗਏ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਜਰੀਏ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਸਕੋਰ ਸੁਣਨੋ ਨਾ ਟਲਦੇ!

ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਜਨਮ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਵਿਹਲੜ ਲਾਰਡਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਸੀ। ਫਿਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜਿਥੇ-ਜਿਥੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਗਏ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਵੀ ਨਾਲ ਈ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਖੇਡ ਖੇਡਦੇ ਵੀ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਤੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼, ਅਫਰੀਕਾ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਜਮਾਇਕਾ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ। ਯੂਰਪ ਦਾ ਇਕੋ ਮੁਲਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖੇਡਦੈ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਤਗਮੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਜਪਾਨ, ਕੋਰੀਆ, ਫਰਾਂਸ, ਬਰਾਜ਼ੀਲ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਆਪਣੇ ਵਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਅਮੀਰ ਲਾਰਡਾਂ ਦੇ ਹੀ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਕੰਮੀਂ ਕਾਰੀਂ ਲੱਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹੀ ਮਾਫਕ ਸਨ ਜੋ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨਾਲੋਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਵੀ ਸਸਤੀਆਂ ਸਨ। ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਚੇਤਨ ਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਲਾਗ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਨੇ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਜਦ ਧੁੱਪ ਨਿਕਲਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਹਲੇ ਲਾਰਡ ਗੇਂਦ ਬੱਲੇ ਨਾਲ ਖੇਡਦੇ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਧੁੱਪ ਸੇਕੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮਪਾਸ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ੁਗਲ ਦਾ ਸ਼ੁਗਲ! ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਦੇ ਰਈਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲਾ ਲਏ। ਰਈਸਾਂ ਦੇ ਵੀ ਇਹ ਖੇਡ ਫਿੱਟ ਬੈਠਦੀ ਸੀ। ਰੀਸੋ ਰੀਸ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਨਵਾਬ ਤੇ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਵੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖੇਡਣ ਲੱਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਅਮੀਰ ਵਰਗ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵੇ ਉਹਦੀ ਰੀਸ ਫਿਰ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੈ। ਆਮ ਲੋਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮਗਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਕ੍ਰਿਕਟ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਿੰਦਵਾਸੀ ਸੱਚੀਮੁੱਚੀ ਨਸ਼ੱਈਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਏ ਦਾ ਰੋਲ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਨਸ਼ੱਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਬਿਜਲਈ ਮੀਡੀਏ ਦਾ। ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਕਟ ਪੈਸਾ ਵੀ ਬੜਾ ਦਿੰਦੀ ਦੁਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਹਾਕੀ, ਕਬੱਡੀ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਵਾਲੀਬਾਲ ਜਾਂ ਫੁਟਬਾਲ ਦਾ ਮੈਚ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਘੰਟੇ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਮੈਚਾਂ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਯਾਨਿ ਖੱਪੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਖੇਡ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਗੈਪ ਹੀ ਗੈਪ ਹਨ ਜਿਥੇ ਜਿੰਨੀਆਂ ਮਰਜ਼ੀ ਐਡਾਂ ਭਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਹ ਹੈ ਵਿਹਲੇ ਲਾਰਡਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਆਮ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਜ਼। ਉਤੋਂ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੇਬਾਂ ਵੀ ਭਰੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀ ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਦਾ ਜੂਆ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ। ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਬਲੈਕ ਵੀ ਇਸੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਚ ਫਿਕਸਿੰਗ ਤੇ ਸਪਾਟ ਫਿਕਸਿੰਗ ਵੀ ਇਸੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਲੀ ਕਮਾਈ ਨੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਕਾਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਲਖ ਮਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਥੇਰੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਤਰੀਕਾਂ ਭੁਗਤਣਗੇ।

ਕੁਝ ਸੁਆਲ ਮਨ 'ਚ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਈ ਪੀ ਐਲ ਵੀ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਿਹੈ। ਕੀ ਉਹ 125 ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ 2016 ਵਿਚ ਬਰਜ਼ੀਲ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕਰੇਗਾ? ਹਜ਼ਾਰ ਕੁ ਮੈਡਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤੇਗਾ? ਫੁਟਬਾਲ ਦਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਖੇਡਣ ਲਈ ਕਦੋਂ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰੇਗਾ? ਹਾਕੀ ਦਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਜਿੱਤੇਗਾ? ਕਦੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿਚ ਵੀ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਤਮਗਾ ਹਾਸਲ ਕਰੇਗਾ? ਹੋਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਮਾਅਰਕਾ ਮਾਰੇਗਾ? ਪੰਜ ਸੱਤ ਨਹੀਂ, ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਅਠਾਈ ਖੇਡਾਂ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਤੋਂ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ? ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਲਈ ਤਾਂ ਅਰਬਾਂ-ਖਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਹਨ, ਹੋਰਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਲਈ ਕਰੋੜਾਂ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਇਹਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਲਾਰਡਾਂ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਤੇ ਅੰਡਰ ਵਰਲਡ ਦੇ ਵੈਲੀਆਂ ਦੀ ਰਖੇਲ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ?

ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ

- ਡਾ.ਸਵਰਾਜ ਸਿੰਘ

ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਕੌਮਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਉੱਚ ਇਖਲਾਕੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਤੇ ਨਚਾਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਇਕ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਕੌਮ ਦਾ ਅੰਤ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਜਨਮ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ, ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਤੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਤੇ ਨਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਕੇ ਗੈਰ-ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ, ਬਣਾਉਟੀ ਤੇ ਉਜੱਡਵਾਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੋਕੀ ਨਿਘਾਰ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਧੱਕਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸਾਹਿਤਕ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਦਾਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਖੜੋਤ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਓਪਰਾ ਤੇ ਬਣਾਉਟੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਠੋਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅੱਜ ਭੂਗੋਲਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਰੋਏ ਤੱਤ ਸਾਂਭ ਕੇ ਦੂਜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਰੋਏ ਤੱਤ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ-ਨਰੋਆ ਵਿਸ਼ਵ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਰੋਏ ਤੱਤ ਗੁਆ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਗਲੇ-ਸੜੇ ਤੇ ਨਿਘਰੇ ਹੋਏ ਤੱਤ ਅਪਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਗੰਦ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਅਖੌਤੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੇਤਲਾ, ਬਣਾਉਟੀ, ਓਪਰਾ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਇਹ ਨਵੇਂ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਨਚਾਰ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ, ਟੀ.ਵੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸਨਅਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁਣ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਮਨੋਰੰਜਨ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਉਪਜਣ ਅਤੇ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਤੱਥ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਤਿੰਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਪੂਤ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਰਾਵਲ ਦਸਤੇ (ਐਡਵਾਂਸਡ ਗਾਰਡ) ਹਨ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿਰਕੱਢ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸਮਝਣੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰਫ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਦਾਚਾਰ ਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਬਾਰੇ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਅਰਥਾਤ ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਕਬੀਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਡਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਤਵੀਂ ਸਦੀ ਤਕ ਇਹ ਕਬੀਲਾ ਗ਼ਰੀਬ ਅਤੇ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਕਾਸਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਰਬਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਰ ਇਸ ਕਬੀਲੇ ਨੂੰ ਸਹਿਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਥੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਜੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਧੇ ਪੰਜਾਬ ਆ ਵਸੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਝੇ ਦੇ ਜੱਟ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜੈਸਲਮੇਰ, ਬਾੜਮੇਰ, ਬੀਕਾਨੇਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖ਼ਰ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੇਲੇ ਹੀ ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ (ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ) ਪਰ ਤੀਸਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਮੰਜੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਕੱਢ ਭੂਮਿਕਾ ਬਖ਼ਸ਼ੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵੇਲੇ ਮਾਝੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਮਾਝੇ ਤੋਂ ਮਾਲਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੱਤਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮਾਲਵੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਰਸੂਖ਼ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਵੇਲੇ 2200 ਘੋੜਸਵਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਘਟਨਾ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਮਾਲਵੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਡੱਲੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿੱਕਰਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ ਸਨ, ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਿਸਾਨੀ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਭੌਂ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਕੇ, ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੱਟ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫੂਲਕੀਆਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰਕੱਢ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਰੋਏ ਤੱਤ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਏ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਉਲਟ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਭਾਵ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਗਿਰਾਵਟ ਵੱਲ ਗਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਨਰੋਏ ਤੱਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ। 1849 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਨਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਯਤਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਤੋੜਨ ਲਈ ਸਨ। 'ਪਾੜੋ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰੋ' ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੱਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪਾੜਾ ਵਧਾਇਆ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਵਿਹਾਅ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਸਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਅਖੌਤੀ ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਵੇਂ ਗਾਇਕ ਜੱਟ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਖਪਤਕਾਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸਦਾਚਾਰ ਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਇਕੱਠਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਉਚੇਰੇ ਵਿੱਦਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲ ਖਾਣਾ, ਪੀਣਾ ਤੇ ਨੱਚਣਾ-ਗਾਉਣਾ ਹੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਪੁੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜੀਵਨ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਹੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਿਘਾਰ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਨਚਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਅਸਲੀ ਨਾਇਕ ਲੱਭਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਲਟਾ- ਅਰਬ ਜਗਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਭ ਆਗਾਜ਼

ਅਰਬ ਜਗਤ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਲਕ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਰਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫ਼ੌਜ ਦੁਆਰਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟ ਦੇਣ ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਮੁੜ-ਬਹਾਲੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੁਰਸੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਦਲੀ ਮਹਿਮੂਦ ਮਨਸੂਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮਰਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਦਮ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਮੁਰਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਮੁਰਸੀ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ 48 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਫ਼ਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਆਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਰਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਉੱਪਰ ਵੀ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁਰਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫ਼ੌਜ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਕਦਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤਹਿਰੀਰ ਚੌਂਕ ਦੀ 'ਦੂਸਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ' ਕਿਹਾ ਹੈ। ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2011 ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਹਿਰੀਰ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਸਦਕਾ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਸਨੀ ਮੁਬਾਰਿਕ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੂਨ 2012 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਰਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਅਰਬ ਜਗਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਭ ਆਗਾਜ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ 'ਅਰਬ ਸਪਰਿੰਗ' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁਰਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਮਿਸਰ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੱਲ ਸਾਰਥਿਕ ਪੁਲਾਂਘ ਵਜੋਂ ਚਿਤਵਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਹ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

ਮੁਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਆਸੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ। ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾ ਬਣ ਸਕੀਆਂ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿੱਘਰ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਬਣ ਗਏ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪੂੰਜੀ ਨਾ ਰਹੀ। ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਆਸੀ ਫਰੰਟ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਮੁਰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਪਰ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੱਦੀਉਂ ਲਾਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਸਨੀ ਮੁਬਾਰਕ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਜੂਨ 2012 ਵਿੱਚ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀ ਗਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਹੋਸਨੀ ਮੁਬਾਰਕ ਸਮੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਘੜੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਊਣਤਾਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਗਰਦਾਨਿਆ ਸੀ। ਫ਼ੌਜ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2011 ਵਿੱਚ ਹੋਸਨੀ ਮੁਬਾਰਕ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਵਾਹ ਲਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਰੋਹ ਸਾਹਮਣੇ ਝੁਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਚਾਲ ਚਲਦਿਆਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਰਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਮੁਸਲਿਮ ਬ੍ਰਦਰਹੁੱਡ' ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੁਕਵੀਂ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਕੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਹੋਸਨੀ ਮੁਬਾਰਕ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੁਖਵੰਤ ਸੁੱਖੀ ਡੀ ਜੇ ਮਿਊਜ਼ੀਕਲ ਗਰੁੱਪ
Sukhwant Sukhi DJ Musical Group

ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਸੁੱਖੀ

ਸਿੰਗਰ
1. ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਸੁੱਖੀ (ਸਿੰਗਰ)
2 ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ
3. ਪਰੀਤਮ ਬਰਾੜ

Hits of sukhwant sukhi cd released

ਫੇਮ
ਘੱਗਰੇ ਦੀ ਵੇ ਲੌਣ ਭਿੱਜਗੀ
ਕਹਿੰਦੀ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦੁਖਦਾ
ਨੱਚ ਪੰਜਾਬਣ ਨੱਚ
ਮੈਂ ਬੋਤਲ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਲਾਣੀਆਂ
ਐਵੇਂ ਨਾ ਪ੍ਰੀਤੋ ਨੀ ਸਲਾਮਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਇੰਡੀਅਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਾਹਿਲ

ਜਾਗਰਣ, ਵਿਆਹ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਲੇਡੀਜ਼ ਸੰਗੀਤ ਵਾਸਤੇ
ਬੁਕਿੰਗ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ 408-500-7483

ਸ੍ਰੀ ਬੂਟਾ ਰਾਮ ਜੋਸ਼ੀ ਫਰਵਾਲਾ ਵਾਲੇ
Pandit Buta Ram Joshi

ਕਾਰੋਬਾਰ, ਨੌਕਰੀ, ਸੰਤਾਨ
ਪਰਾਪਤੀ, ਕੋਰਟ ਕਚਿਹਰੀ, ਜ਼ਮੀਨ
ਜਾਇਦਾਦ, ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਆਦਿ
ਦੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

(Pharwala Wale) Red Book Astrologer
ਫੋਨ :559-803-0055 ਜਾਂ 559-271-1579
Fresno Astrology Center, Fresno

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ

ਓ.ਪੀ. ਵਰਮਾ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ.-2 ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨੌ ਵਰ੍ਹੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਥਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸੰਸਦ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਇਕੱਠ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਪੜਤਾਲੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਚੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਤਲਬਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਮੋਹਰਾ ਹੀ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਨਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਲਝ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸਨਮਾਨ ਸਹਿਤ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਦਕਿ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੁਕਰਮ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਾਂਗ ਪਾਰਖੂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀ ਰੱਖੀ। 2-ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਸਬੰਧੀ ਘੁਟਾਲੇ ਤਕ ਜੋ ਸਕੈਂਡਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਬੁਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝਿਆ, ਛੋਟੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਖੇਤਰ ਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਧੀ-ਘਟੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਨੀਵੀਂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਰ 8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਦੀ ਘੜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ 5 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਹੀ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ? ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਬੜੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਪਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਟ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਕੇਵਲ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਹ ਮਾਡਲ ਹੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਲੰਕ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਤੱਥ ਜਾਂ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵੋਟਾਂ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਓਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਲਈ 'ਚੋਗਾ' ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਲਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਗਈ।

ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਲੋਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਕੇਡਰ ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮੇਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਲਵੇ। ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਆਈ-ਚਲਾਈ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਲਝਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ, ਕਿਰਤੀ-ਕਿਸਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਲੇਤਾਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਤੱਤ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਘੁਟਾਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਹੱਦ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮੰਗਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘੁਟਾਲੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਘਪਲੇ ਦੀ ਰਕਮ ਹੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਜ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘਿਨਾਉਣੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਪੜਤਾਲਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਉਣ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਲੱਗੇਗਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਬਚਪਨ' ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੁਝ ਬੀਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਆਪਣੇ ਸਵੈਮਾਨ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਣਗੀਆਂ? ਇੰਨੀ ਬਾਰੀਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਾਲੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ 'ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੌਤ' ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਤਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘਾਸਣਾਂ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਇੱਛੁਕ ਆਪਣੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਛੋਟੀ-ਵੱਡੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਅਜੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ 'ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਮੁਕਤ' ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਸ਼ਟ ਝੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਵੀ ਹਨ, ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਇੱਕ ਰਾਇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਜਿਹੀ ਹਵਾ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਇੱਕਦਮ ਸਭ ਲਈ ਕੁੱਲੀ, ਗੁੱਲੀ ਤੇ ਜੁੱਲੀ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਇਸ ਵਕਤ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਭਰੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘੁਟਾਲੇ ਇੰਨੇ ਵਧ ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਚੌਕਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ? ਪੈਟਰੋਲ, ਖਾਦ, ਅਨਾਜ ਤੋਂ ਸਬਸਿਡੀ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਤੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਘਟਾਉਣਾ ਵੱਖਰੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਘਰ ਲਈ ਥਾਂ, 35 ਕਿਲੋ ਸਸਤਾ ਅਨਾਜ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿੱਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦੀ ਹਾਲਤ, ਇਮਾਰਤੀ ਕੰਮ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦਿਹਾੜੀ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਹੀ ਕੰਮ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ 'ਅੰਤਿਮ ਰਸਮ' ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਸਲੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਜਨਤਕ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰਨੇ ਪੈਣੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ-ਤਲਬੀ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਕੱਠੇ ਹੀ 15-20 ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਆ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਸੰਦੀਪ ਜੈਤੋਈ

ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਮਤਲਬ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦਾ ਦਿਨ। ਇਸ ਦਿਨ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦੇ ਮੰਦਰ 'ਚ ਕਾਲਾ ਤੇਲ, ਛੋਲੇ ਤੇ ਦੀਵਾ ਆਦਿ ਬਾਲ੍ਹ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਕਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਅੱਧ ਕੱਚੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਪਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਦਿਸਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਲੋਕ ਕਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੱਕ ਤਾਂ 'ਚ ਹੀ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਸਿਰਫ ਡਕੌਤ ਹੀ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ, ਤੇ ਮੰਗਲ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਮੰਗਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਦਿਨ ਹੀ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ ਤੁਰਿਆ ਰਹਿੰਦੈ, ਜਿਹੜਾ ਨਾ ਤਾਂ ਡਕੌਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ, ਬਸ ਹਾਲਾਤ ਵੱਸ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਉਹ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੰਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਦਿ 'ਤੇ ਨਿੰਬੂ ਤੇ ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਟੰਗਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੋਲੂ 'ਚ ਪਏ ਤੇਲ 'ਚ ਮੂੰਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸਿੱਕਾ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਤੇਲ ਤੇ ਆਟਾ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ 15-20 ਨਿਆਣੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲੰਮੇਂ-ਲੰਮੇਂ ਚਿੱਟੇ ਕੁੜਤੇ ਪਾਈ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਡੋਲੂ ਜਾਂ ਗੜਵੀਆਂ ਫੜ੍ਹੀ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਦੇ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦਾਨ ਸਿਰਫ ਨਸ਼ਾ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਹੀ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ, ਕੁੱਤੇ ਰੋਟੀ ਪਿੱਛੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਨਿਆਣੇ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੰਬੜਦੇ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਗੁੜ ਨੂੰ ਮੱਖੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ 8-15 ਸਾਲ ਤੀਕ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਝੁੰਡਾਂ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ, ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਟਰੈਫਿਕ ਲਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਬੱਚੇ ਨਸ਼ੇੜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਡੋਲੂ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਬੀੜੀ-ਸਿਗਰਟ, ਗੁਟਖਾ, ਜਰਦਾ ਤੇ ਫਲੂਡ ਆਦਿ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਡੋਲੂ ਜਾਂ ਗੜਵੀ 'ਚ ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੇ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਨੀ ਦਾ ਰੂਪ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪੁਜਾਰੀ ਦੀ ਔਲਾਦ, ਇਹ ਤਾਂ ਬਸ ਆਪਣੇ ਸ਼ੌਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਨੀ ਦੇਵ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੱਚੇ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸ ਰੱਬ ਦਾ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਨਸ਼ੇੜੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕਈ ਰੱਬਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਬੜੀ ਭਾਰੂ ਹੈ, ਭਲੇ ਹੀ ਉਤਰਾਖੰਡ 'ਚ ਕੋਹਰਾਮ ਮੱਚ ਗਿਆ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਰੱਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਬ ਤਾਂ ਭਲਾ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਦਾਰੂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਵੀ ਟੱਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਕੀ ਕਹਿਣੇ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਨਸ਼ੇਈ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਦਾਨ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਅ 'ਤੇ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਪਖੰਡੀ ਦਿਨੇ ਵੀ ਠੇਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਖਵੇਂ ਚੋਲੇ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਨਸ਼ੇੜੀ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵਰਗ ਹੁਣ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਲੁੱਟਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਚੁੰਗਲ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ।

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ
PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
❑ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼
❑ 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
❑ ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
❑ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲ
39180 Liberty Street, Suite 118, Fremont, CA 94538
510.796.9000 (Office), 510.796.9002 (Fax)

SKY TRANSPORT SOLUTIONS
STRIVE FOR MORE
WE PROVIDE ALL TRUCKING RELATED PERMITS AND SERVICES

ICC, DOT, IFTA, IRP Plates, PERMITS, NYP, KYU, OR, Canada Permit, CORPORATION AND LLC FILLING SERVICES, 2290, PTI, Trailer plates.
SPECIAL BIT INSPECTION AND DOT AUDIT COMPLIANCE:
NOTORY PUBLIC SERVICES.
ON THE SPOT VIN VERIFICATION SERVICES.
DOT OUT OF SERVICES??
AUTHORIZED IRS E- FILE PROVIDER.
WE HAVE COMPLETE SOLUTIONS FOR OUT OF SERVICE DOT.
SPECIAL DOT COMPLIANCE FOR SAFETY, AUDITS AND RECORD KEEPING.
ਟਰੱਕ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਕਾਈ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਾਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ
PLEASE CONTACT US FOR FREE ADVICE
2680 N TRACY BLVD, SUITE 4, TRACY, CA 95376
PHONE: 209-855-6938, FAX: 209-762-6540
Email: skytransportsolution@gmail.com
Give us a chance to provide you best services

160 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ ਬੰਦ

ਲੁਧਿਆਣਾ –ਭਾਰਤ ਸੰਚਾਰ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ 160 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ 'ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ' ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਟੀ. ਐਸ. ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਮੀਮ ਅਖ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਟੈਲੀਕਾਮ ਸਰਕਲ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ 'ਤਾਰ ਘਰ' ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਭੇਜੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਤਾਰ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 15 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਤਾਰ ਘਰ' ਵਿਚ ਤਾਰ ਬੁੱਕ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸੰਚਾਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਸਰਕਲ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਤਾਰ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਲਾਗ ਬੁੱਕ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਸਲਿਪ ਵੀ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ । ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸੰਚਾਰ ਨਿਗਮ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਤਾਰ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਗਮ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਮੋਦੀ!

ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਧਰ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੀ ਰਾਜਗ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹ ਦਾ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 39 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। 1999 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇੱਥੇ 5 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਦੱਖਣ 'ਚ ਆਪਣਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਤੇ ਅੰਨਾ.ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕੋਈ ਗੁੰਜ਼ਾਇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਮੋਦੀ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਗੇ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨੇ ਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਕੌਮੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਮੱਰਥਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਰਾਜਸਥਾਨ

ਰਾਜਸਥਾਨ 'ਚ ਇਸੇ ਸਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿੱਤੇਗੀ ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੋਦੀ ਦੀ ਦਖ਼ਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇ। ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 25 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ 4 ਹੀ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ।

ਕਰਨਾਟਕ

2009 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 28 'ਚੋਂ 18 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ 3 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਸੱਤਾ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਾਹ ਇੱਥੇ ਸੌਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉੱਧਰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਓਡੀਸ਼ਾ

ਓਡੀਸ਼ਾ 'ਚ ਮੋਦੀ ਦੇ ਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਘੱਟ ਹੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਹੀਰੋ ਕੋਲ ਦੇਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇੱਥੇ ਹੱਥ ਖ਼ਾਲੀ ਹੈ। 1999 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 21 'ਚੋਂ 9 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ 2004 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਬਦਲਵੇਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਝਾਰਖੰਡ

ਭਾਜਪਾ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 14 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 7 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੋਦੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾ ਸਕਣਗੇ।

ਦਿੱਲੀ

ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਇੱਥੇ ਕਲੀਨ ਸਵੀਪ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਭਾਜਪਾ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦੇਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰੇ। 1999 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ 2009 'ਚ ਇੱਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈ ਰੈਲੀ 'ਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੋਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਰੁਝਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਂਝ ਵੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਇਕਾਈ 'ਚ ਕੋਈ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ 10 ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਹਨ। ਮੋਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੋਦੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਸੂਬੇ

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ 'ਚ ਚੰਗੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ 11 'ਚੋਂ 10 ਸੀਟਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹਨ। ਆਸਾਮ 'ਚ 14 'ਚੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ 4 ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਮੋਦੀ ਲਈ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਰਸਕਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਭਰਿਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਚੌਟਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮਦਦ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿੱਚ ਚੌਟਾਲਾ ਦਾ ਕੁਝ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੇਰਲ 'ਚ ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਦੀ ਦਾ ਰਾਹ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਨ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਰੌਲ਼ਾ ਕਿਉਂ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੋਦੀ ਦੀ ਕੱਟੜਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੋਦੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਖਰ ਭਾਜਪਾ ਕੋਲ ਵੀ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਦੀ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੀਡਰ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਤੈਅ ਕਰ ਸਕੇ।

"ਦੇਸ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸ"

ਆਸਵੰਤ ਕੌਰ
916-525-7574

ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਭਾਰਤ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਪਿਆਰੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਚਾਚਾ ਜੀ ਕਨੇਡਾ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਜਨਮੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪੁੱਤ ਕੀ ਆ ਕੇ ਉਸਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੰਡਾਉਣ ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਡਾਢਾ ਔਖਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਪੁੱਤ ਲਈ। ਫਟਾਫਟ ਸੀਟ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪਿਓ ਦਾ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹ ਪਿਆ।

ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅੱਜ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕੌਣ ਤੇ ਪਰਾਇਆ ਕੌਣ? ਅਤੇ ਦੇਸ ਚੰਗਾ ਕੀ ਪਰਦੇਸ! ਭਰਾ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਪਰਦੇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਦੁੱਖ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਸਦੀ ਰੋਂਦੀ ਤੇ ਉਦਾਸ ਸੂਰਤ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰੇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਅੱਖ ਗਿੱਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੀ ਟੈਕਸੀ ਚਾਲਕ ਤੇ ਕੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਸਟਾਫ, ਹਰੇਕ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਫਰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਮਿਲਾ ਇਹ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਦੂਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ ਉਹ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਟਾਫ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਰੁੱਖਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਉਸਦੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਬਟੋਰ ਸਕਣ। ਭੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚ ਕੇ। ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਦੱਸਦੇ ਉਹ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੜ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਦੁਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਪਣੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭੀ ਬਲਕਿ ਇਕ ਓਪਰਾਪਣ ਅਤੇ ਲਾਲਚ ਭਰਿਆ ਮਾਹੌਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

"ਬਾਪ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਮੌਤ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦੀ ਸੋਚਣੀ ਬਹੁਤ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਾਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸੀ ਚੰਗੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਮਾੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਂਦਿਆਂ 3 ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਚੱਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਫੇਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਵੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਸੱਚ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨੂੰ ਵਡਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਮੀ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਸੈਰ ਕਰਦੇ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹਰ ਰਾਹਗੀਰ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕ ਅੱਖ ਚੁਰਾ ਕੇ, ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਲਾਗਿਉਂ ਕਤਰਾ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਗਲ਼ੇ ਪਾਈ ਜੰਜੀਰੀ ਉਤੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਨਿੱਤ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਾਂਗ ਖੋਹ ਕੇ ਹੀ ਨਾ ਲੈ ਜਾਣ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਇਕੱਲੇ ਬੈਂਚ ਤੇ ਬੈਠੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੈਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਾ ਸੁਖਾਵਾਂ ਜਿਹਾ ਅਹਿਸਾਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਔਰਤ ਦਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਦਿਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਰਾਤ।

ਟਰੈਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇੱਥੇ ਬੜਾ ਡਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਾਂ ਖੈਰ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ। ਬੱਚਿਆਂ, ਬੁੱਢਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਹੀਣਾਂ ਨਹੀ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਇਆ ਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਧੋਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ। ਅੰਗਹੀਣਾਂ ਲਈ ਖਾਸ ਪਟੜੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਵੱਖਰੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਪਲੇਸ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਲੱਗ ਟਾਇਲਟ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰਿਆ ਵਤੀਰਾ। ਹਰ ਦਿਨ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿਖਾ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦੇਸੀ। ਹਾਲੇ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਪਾਲਤੂਆਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੋਇਆ ਕੀ ਕਿ ਇਕ ਗੋਰੀ ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਸੈਰ ਕਰਾਉਂਦੀ ਜਦੋਂ ਲਾਗੇ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ "ਹਾਈ" ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੱਸ ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਕੁੱਤਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਛੂਹ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਰੱਤਾ ਪਰ੍ਹੇ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘ ਗਈ। ਕੁੱਤਾ ਸੁੰਘਦਾ ਸੁੰਘਦਾ ਮੇਰੇ ਮਗਰ ਤੁਰ ਪਿਆ ਤਾਂ ਗੋਰੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਡਾਂਟ ਦਿੱਤਾ- "ਨਹੀਂ ਬੂਜ਼ੋ, ਇਹ ਤੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ" ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਲੰਘ ਗਈ। ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਆਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਸੋਚ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿਣਾ ਹੈ, ਕੁੱਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰੋਮ ਜਾ ਕੇ ਉਹੀ ਕਰੋ ਜੋ ਰੋਮਵਾਸੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੈਂ ਬੜੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਕੂਲੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

KHALSA RADIO
RADIO CHARDI KALA ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ
"Independent Voice"
24 ਘੰਟੇ 7 ਦਿਨ ਹਰ ਘਰ-ਘਰ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਰੇਡੀਓ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ 24/7/365
ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 510-972-0442
ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਰੇਡੀਓ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹਨ 832-551-5038
www.khalsaradio.org
ਫੋਨ ਤੇ ਸੁਣੋ: 702-489-0222
ਰੇਡੀਓ ਸੈਟ ਖਰੀਦਣ ਲਈ 510-900-3600
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ 510-900-3600
Radio CK.PO Box 296, Fremont, CA 94537
info@khalsaradio.org

MERI SAHELI GROUP
For further queries contact Ruby
ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਮਹਿੰਦੀ-ਮੇਕਅਪ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ
(650) 669-0281, (408) 400-0629
sahelius@yahoo.com

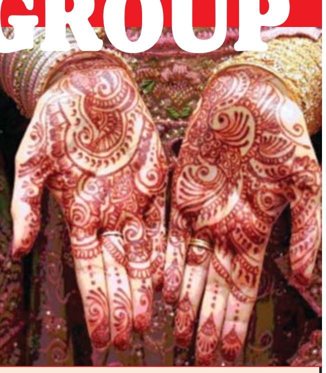

Naz Beauty Salon
460 E. Persian Dr., Sunnyvale, CA- 94089
Tel: (408) 400-0629 / (650) 669-0281
www.nazbeautysalon.com

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ ਦੌਰ ਆ ਗਿਆ

ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦਾ ਸਥਾਪਤ ਨਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਅੱਧੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਆ ਰਹੀ ਇਸ ਅਦਾਕਾਰਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਹੁਣ ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਚ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਵਤਨਾ ਦਾ' (2004) ਜ਼ਰੀਏ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ 'ਚ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਨੀਰੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਲ 2003 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਸੀਰੀਅਲ 'ਹਰੀ ਮਿਰਚੀ ਲਾਲ ਮਿਰਚੀ' ਜ਼ਰੀਏ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਉਹ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬੀ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਵੀਡੀਓਜ਼ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨੀਰੂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਫਲਤਾ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਅੱਗੜ, ਪਿਛੜ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਨਿ-ਰਦੇਸ਼ਕ ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂ-ਲੀਅਟ-2' ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੰਕਜ ਬਤਰਾ ਦੀ 'ਨੌਟੀ ਜੱਟਸ' ਹਨ। ਨੀਰੂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ :

ਨੀਰੂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ-2' ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ 'ਚ ਦੱਸੋ?

* ਇਹ ਫਿਲਮ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ' ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ-2' ਦੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਨੁਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ ਦੀ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕ ਮੁੜ ਦੇਖਣਗੇ। ਇਸ 'ਚ ਮੈਂ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਯਾਦ?

* ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਵਾਰ ਕਈ ਨਵੇਂ ਤਜਰਬੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਉਥੇ ਅੰਤ ਦੀ ਠੰਡ ਸੀ। ਸੋ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਅਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੂਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੌਸਮ ਕਾਰਨ ਸਾਰਾ ਮੇਕਅੱਪ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅੰਤ ਦੀ ਗਰਮੀ 'ਚ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਪਿਛੋਂ 'ਨੌਟੀ ਜੱਟਸ' ਰਿਲੀਜ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸੋ।

* ਇਹ ਫਿਲਮ 'ਮਲਟੀਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨਜ਼' ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਤੀਸ਼ ਕਟਿਆਲ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਭੱਲਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੰਕਜ ਬਤਰਾ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ 'ਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਰੀਆ ਬੱਬਰ, ਰੌਸ਼ਨ ਪ੍ਰਿੰਸ ਤੇ ਬੀਨੂੰ ਢਿੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਇਸ 'ਚ ਮੈਂ ਇਕ ਐਸੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਗਾਇਕਾ ਵਜੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਨਾਂ ਕਮਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੁੜੀ ਤਿੰਨ ਮੁੰਡਿਆਂ (ਆਰੀਆ, ਰੌਸ਼ਨ ਤੇ ਬੀਨੂੰ ਢਿੱਲੋਂ) ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਐਸਾ ਫਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਜੋਕੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੀ ਕਾਮੇਡੀ ਹੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਖਾਸ ਹੈ ਇਸ 'ਚ?

* ਹਾਂ ਇਹ ਇਕ ਡਰਾਮਾ ਫਿਲਮ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੀਆਂ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਨਿਰੀ ਕਾਮੇਡੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਰੁਮਾਂਸ ਅਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਨੀਰੂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਿਰਦਾਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਨਿਭਾਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਵੇ?

* ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਮੇਰੇ ਕਰੀਬ ਨੇ ਜੋ ਮੈਂ ਨਿਭਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇਕ ਕਿਰਦਾਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ' 'ਚ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਡ੍ਰੀਮ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਕਿਰਦਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਿੰਮੀ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਣ ਗਏ ਹੋ। ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ?

* ਮੈਂ, ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ 'ਫਰੈਸ਼ ਏਅਰ ਮੂਵੀਜ਼' ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੋਡੈਕਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵੱਡੇ ਬਜਟ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਣ ਦਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ 'ਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹੈ?

* ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਾਲੀਵੁੱਡ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਹੋ, ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਆਫਰ ਆ ਜਾਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ। ਸੋ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ।

ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਵਾਂਗੀ : ਮੀਰਾ

ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਮੀਰਾ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਭੜਾਸ' ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਥ੍ਰਿਲਰ ਵਿਚ ਮੀਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਹੈ।

* 'ਭੜਾਸ' ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਹਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ?

– ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਂਸੈਪਟ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ। ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਰੋਲ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਹਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਫ਼ਿਲਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ 100 ਫੀਸਦੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

* ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਜੇ ਯਾਦਵ ਨੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਕੇਸ ਤਕ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

– ਮੈਂ ਅਨਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਅਜੇ ਜੀ ਨੂੰ 'ਭੜਾਸ' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਲਈ ਇਕੱਠੇ 70 ਦਿਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਮੈਂ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮੇਰੇ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਅਜੇ ਜੀ ਵਿਚਾਲੇ ਕੁਝ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਰੀਕਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪੂਰਾ ਮਈ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਮੇਰਾ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਬਣਵਾਉਣ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ 12 ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਰੱਖਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਕਮਿਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਪਿਛਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੀ।

* 'ਭੜਾਸ' ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਰਦਾਰ ਕੀ ਹੈ?

– ਮੈਂ ਇਕ ਲੇਖਕ ਡੇਜ਼ੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹਾਂ ਪਰ ਡੇਜ਼ੀ ਸਪਿਲਟ ਪਰਸਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੀਰੋ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਥ੍ਰਿਲਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਪਰ ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ।

* ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਡ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕਿਉਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋ?

– ਜੇਕਰ ਕਹਾਣੀ ਬੋਲਡ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ। ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਦੇ ਨਾਲ ਵਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 'ਭੜਾਸ' ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਕਿਰਦਾਰ ਬੋਲਡ ਹੈ ਪਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਨਾ ਕਿ ਬੇਕਾਰ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਸੀਨ ਨੂੰ ਬਦਲਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬੋਲਡ ਸੀਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਖੁਦ ਹੀ ਹੜਬੜਾਹਟ ਕਾਰਨ ਅਜੀਬ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

* ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਬਿਹਤਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ,ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਜਾਂ ਹਾਲੀਵੁੱਡ?

– ਮੈਨੂੰ ਹਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬੇਹੱਦ ਪਸੰਦ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਅਸਲੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਇਹ ਸੀਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਬੜੀ ਵਾਰ ਇੰਝ ਲੱਗਦੈ ਕਿ ਕਲਾਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਸੀਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਣਮੰਨੇ ਮਨ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਸੀਨ ਹੋਣ। ਇਥੇ ਕਲਾਕਾਰ ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਦੱਸੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਲਾ 'ਚੋਂ ਜਿਵੇਂ ਜਾਨ ਹੀ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

* ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ ਵੱਡੇ ਬੈਨਰ ਦੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰੋਗੇ?

– ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਚੰਗੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗੀ। 'ਭੜਾਸ' ਇਕ ਚੰਗੀ ਫ਼ਿਲਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕੰਮ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਫ਼ਿਲਮ ਨਾਲ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਵੱਡੇ ਮੇਕਰ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਵਿਹਲੇ ਬੈਠਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ 2' ਨੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ

ਉੱਘੇ ਗਾਇਕ ਤੇ ਨਾਇਕ ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਨਵੀਂ ਫ਼ਿਲਮ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ 2' ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਈ 'ਜੱਟ ਐਂਡ ਜੂਲੀਅਟ' ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਉਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਭਾਗ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਪੁੱਜੇ ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿਲਜੀਤ ਦੁਸਾਂਝ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਾਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਸ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀਆਂ ਸੋਮਵਾਰ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੋਅ ਐਡਵਾਂਸ ਵਿਚ ਹੀ ਬੁੱਕ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਢੁੱਕਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੈ ਕਰਨ ਆਈ ਹਾਂ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਬਣਾਉਣ ਨਹੀ : ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀ ਦਬੰਗ ਗਰਲ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਖਵਾਇਸ਼ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਨਾ ਬਣ ਕੇ ਹੀਰੋ ਬਣਨ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ਦਬੰਗ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਅਭਿਨੈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਹਾਂ ਨਾ ਕਿ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਬਣਨ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿਚ ਇੰਨਾਂ ਦਿਨੀਂ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਅਭਿਨੇਤਰੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸ਼ਨ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ, ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੁਕੋਣ ਅਤੇ ਬਿਪਾਸ਼ਾ ਬਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ੀਰੋ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਫਿਟ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਰਕ ਆਊਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਸਿਨਹਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਅਕਸ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਫੈਨ ਫਾਲੋਵਿੰਗ ਹੈ। ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਸਿਨਹਾ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਲੁਟੇਰਾ' ਹੈ ਜੋ ਕਿ 5 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸੋਨਾਕਸ਼ੀ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ਿਟ ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹਨ।

ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪਰ ਅਮਲ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ 'ਅਜੀਤ'

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਬੀਤੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜਨਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮੰਨਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ-ਕਹਾਉਂਦੀਆਂ ਸਰਵੁੱਚ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਨਿਘਾਰ ਤੋਂ ਚਿੰਤਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਚਮਕ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤੰਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਵੰਨਗੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਅਗਲੀ ਗਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਅਵਤਾਰ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਚੌਥੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮੰਨਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਰਵੁਚ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਉਸਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਤੱਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ-

(ੳ) ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜ ਸੌ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਜਥਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ, ਜਿਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੰਗ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਗੇ।

(ਅ) ਸਾਰੇ ਖਾਲਸਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਣਗੇ, ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਜ਼ਿਮੇਂਦਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(ੲ) ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਤੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਇਗਾ, ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਮਾਡਲ ਹੋਣਗੇ।

(ਸ) ਸਿੱਖ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਟੀਚਰਾਂ ਦੇ ਪੰਦ੍ਹਾਂ-ਪੰਦ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿਮੇਂਦਾਰੀ ਨਿਭਾਣਗੇ।

(ਹ) ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(ਕ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪੰਜ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ, ਫਤਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ।

(ਖ) ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿ ਅਜੇ ਤਕ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਆਪਣਿਆਂ ਤਕ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਤਕ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਪੁਰ ਅਧਾਰਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਇਗਾ, ਆਦਿ।

(ਗ) ਇਸ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਿੱਖੀ ਵਾਲਾ ਰਖਿਆ ਜਾਇਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉੱਚ-ਪਧਰੀ ਵਿਦਿਆਕ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਜੂਨੀਅਰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬਹੁ-ਭਾਸ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲਗੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਸਮਝਾਣ ਦੇ ਜਤਨ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਹਿਸੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਿਸੇ ਵਿੱਚ ਲੰਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰਖਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਹੇਠ ਦਿਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ :

(ੳ) ਇਕ ਹਾਈ-ਟੈੱਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਅਤੇ ਇਕ ਇੰਨਫਾਰਮੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ। (ਅ) ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜ-ਪੰਜ, ਦਸ-ਦਸ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਸਾਂਸਦਾਂ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ, ਜੱਜਾਂ, ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ, ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। (ੲ) ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਗੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਸ) ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਰੀਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਕਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ। (ਹ) ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਕ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਐੱਫ ਐੱਮ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟੀ ਵੀ ਚੈਨਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ। (ਕ) ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੀਆਂ ਛੁਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਜਾਇਗਾ। (ਖ) ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਟੀਚਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਰੀਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਕੈਂਪ ਲਾਇਆ ਜਾਇਗਾ। (ਗ) ਦੁਰਲਭ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਖਰੜਿਆਂ ਨੂੰ ਐਡਿਟ ਕਰਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਇਗਾ। (ਘ) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੌ-ਕੁ ਸਫ਼ੇ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਇਗੀ। (ਚ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤ੍ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਤ੍ਰਕਾਰ, ਡਾਕਟਰ, ਅਫਸਰ (ਆਈ ਏ ਐੱਸ, ਆਈ ਪੀ ਐੱਸ, ਆਈ ਐੱਫ ਐੱਸ ਅਤੇ ਹੋਰ), ਜੱਜ, ਵਕੀਲ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਟੀਚਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ, ਲੇਖਕ, ਖਿਡਾਰੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ, ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਆਦਿ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਇਗਾ। (ਛ) 'ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਦੀਵਾਨ, ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਦਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਆਦਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ। ਇਹ ਗਲ ਇਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਵਾਇਦਿਆਂ ਭਰੇ ਐਲਾਨ ਹਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਨੂੰ ਮੰਨਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਇਦਿਆਂ ਅਧੀਨ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਯੁਗ ਅਰੰਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਹਤੱਵ-ਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਇਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਚੋਣ-ਵਾਇਦਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਭੁਲਾ ਕੇ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਮੁੜ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਆਉਣ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਹੋਈ, ਪਿਛਲੇ ਵਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਪਿਟਾਰੀ ਨੂੰ ਕਢ, ਖੋਲ੍ਹ, ਝਾੜ-ਪੂੰਝ ਅਤੇ ਸੰਵਾਰ ਕੇ, ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਆਉਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਇਦਿਆਂ ਭਰੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਢ, ਝਾੜ-ਪੂੰਝ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਵੇਖ-ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਇਦਿਆਂ-ਭਰੇ ਐਲਾਨ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗਲਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਪਰ ਅਮਲ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ! ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਲਗ ਰਹੀ ਢਾਹ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਗਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁਖ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਪੁਰ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜਸੀ ਗਲਬਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਦ ਤਕ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਪਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਆਲ ਇਹ ਵੀ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਚ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਭਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਸਾ ਦੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬਚਾਣ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋ, ਇਸ ਜ਼ਿਮੇਂਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਸਕਣ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੀ ਗਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਲੈਣਾ ਇਤਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗਲਾਂ ਕਰ ਲੈਣਾ? ਫਿਰ ਇਸ ਗਲ ਦੀ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਵੇਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਖਣਗੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਜ-ਸੁਆਰਥ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ? ਇਹ ਗਲ ਯਾਦ ਰਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲੋਕਤਾਂਤ੍ਰਿਕ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਚਾਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿੱਖੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਲੜਾ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਜੋ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਇੱਕ-ਜੁਟ ਹੋ ਖੜੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਲੋਕਤਾਂਤ੍ਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛੁਪਿਆ ਨਹੀਂ।

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ : ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਬਚਾਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਲ ਝਾਤ ਮਾਰਕੇ, ਉਸਤੋਂ ਮਾਰਗ-ਦਰਸਨ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਲਾਲਸਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਹਿਜ ਨਹੀਂ। ਇਸਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਰ ਟੇਕ ਰਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਪ ਸਿਰੜੀ ਬਣਿਆ ਜਾਏ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਆਪ ਸੁਆਰਥ-ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਇਗਾ, ਤਦ ਤਕ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਲਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਗਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਅਗੇ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ 2 ਮੌਤਾਂ, 181 ਫੱਟੜ, ਤਿੰਨ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਹੰਸ ਟੁੱਟਿਆ

ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ- ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉਪਰ ਏਸ਼ੀਆਨਾ ਏਅਰਲਾਈਨਜ਼ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਹਾਦਸਾ-ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ 181 ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਹੰਸ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੋ ਚੀਨੀ ਔਰਤਾਂ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਇਸ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਬੋਇੰਗ 777 ਵਿੱਚ 307 ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ 6 ਤੇ 181 ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਏ ਹੈ। ਫੱਟੜਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਬੱਚੇ ਸਣੇ ਪੰਜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ,ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਿਓਲ ਤੋਂ ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਲਈ ਉਡਿਆ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਹਿੱਸਾ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ 11.30 ਵਜੇ ਉਦੋਂ ਫਟ ਗਿਆ ਜਦ ਉਹ ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ 291 ਯਾਤਰੀ ਤੇ ਚਾਲਕ ਦਲ ਦੇ 16 ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਦਾ ਹੰਸ ਟੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਵਿੱਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਸਨ। ਇਕ ਦਾ ਹੰਸ ਟੁੱਟਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ 141 ਚੀਨੀ, 77 ਦੱਖਣੀ ਕੋਰਿਆਈ ਤੇ 61 ਅਮਰੀਕੀ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਈ ਹੈ।

ਹਾਦਸੇ 'ਚ ਬਚਣਾ ਚਮਤਕਾਰ: ਵੇਦਪਾਲ ਸਿੰਘ – ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਸਵਾਰ ਇਕ ਯਾਤਰੀ ਵੇਦਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਚਮਤਕਾਰ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਚ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਇਲਟਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਨੇ ਕੋਈ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।'

ਸ੍ਰੀ ਵੇਦਪਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੰਸ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਵਿਗੜੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਭੈੜੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਿਹਤ ਨਾ ਬਣਦੀ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਗ੍ਰਹਿ ਨਛੱਤਰ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਘਰ ਵਿਚ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਝਗੜੇ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਘਾਟਾ, ਕਲ-ਕਲੇਸ਼, ਬੱਚੇ ਕਹਿਣਾ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਣ, ਘਰ ਦਾ ਨੰਬਰ ਚੈਕ ਕਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇ,ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਕੰਮ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ

ਉਪਾਅ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

510-557-7009

SATWINDER SINGH

ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕਾਰ ਮਕੈਨਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਰ ਠੀਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਰ ਠੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

CHEVY ਕਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਸਾਲ ਕੰਮ ਦਾ ਤਜਰਬਾ

India ਤੋਂ Automobile ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

510-703-3994

satwinder.sekha@gmail.com

ਕਈ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਕਬਜ਼

ਸਾਡਾ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸਾਡੇ ਪੇਟ ਲਈ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਪਚਣ ਵਾਲੇ ਹਲਕੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਸੀਂ ਮਸਾਲੇਦਾਰ, ਗਰਮ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਭੋਜਨ ਸਵਾਦ ਨਾਲ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਆਂਦਰਾਂ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਮਲ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀਆਂ ਆਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਮਲ ਦੀਆਂ ਗੱਠਾਂ ਬਣਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ- ਕਬਜ਼ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਬਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਖ਼ਾਨਾ ਕਰਨ ਵਕਤ ਮਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕਬਜ਼ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ। ਪੇਟ ਅੰਦਰ ਮਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ ਪਰ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਰੋਗੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਦਵਾਈ ਖ਼ਰੀਦ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਹੀ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਪੇਟ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਕਬਜ਼ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਬਜ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਆਂਦਰਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਰੋਗ ਕਬਜ਼ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਬਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਿਰ ਦਰਦ, ਬੁਖ਼ਾਰ, ਚੱਕਰ ਆਉਣੇ, ਬਵਾਸੀਰ, ਖੰਘ, ਦਮਾ, ਗਠੀਆ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਭੰਗਦਰ, ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ, ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਖਾਰਿਸ਼, ਫੋੜੇ-ਫੁੰਨਸੀਆਂ, ਕਿੱਲ-ਮੂੰਹਾਸੇ, ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਮੋਟਾਪਾ, ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਢਿੱਡ ਵਿੱਚ ਵੱਟ ਪੈਣੇ ਆਦਿ ਅਜਿਹੇ ਰੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਬਜ਼ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਗੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਆਦਤਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਖ਼ੁਰਾਕ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹ ਰੋਗੀ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਆਦਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਪਰਹੇਜ਼ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕੁਝ ਨੁਕਤੇ

-ਕਦੇ ਵੀ ਮਲ-ਮੂਤਰ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹਾਜ਼ਮਾ ਸਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।

-ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੋਜਨ ਕਦੇ ਨਾ ਕਰੋ।

-ਬਿਨਾਂ ਭੁੱਖ ਲੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਖਾਓ। ਭੁੱਖ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਹੀ ਖਾਓ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਖਾਓ।

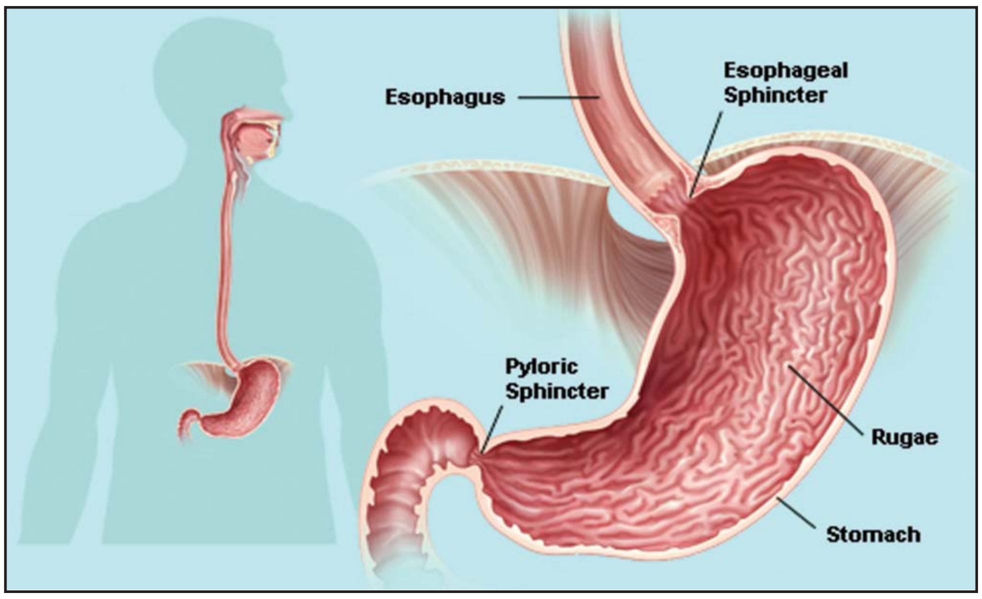

-ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ। ਭੋਜਨ ਖਾਣ ਵਿੱਚ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਲਵੋ। ਸਾਡੇ ਦੰਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਬੁਰਕੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ 32 ਦੰਦ 32 ਵਾਰ ਚਬਾਉਣ ਤਾਂ ਖਾਣਾ ਜਲਦੀ ਪਚੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਅਸੀਂ ਫਟਾਫਟ ਭੋਜਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਦੰਦਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਕੰਮ ਢਿੱਡ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਹੋਰ ਅੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਤਕ-ਲੀਫ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

-ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਬਿਨਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

-ਦਿਨ ਭਰ ਪਾਣੀ ਖ਼ੂਬ ਪੀਓ।

-ਲਗਪਗ ਅੱਧਾ ਪੌਣਾ ਘੰਟਾ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਯੋਗ ਪ੍ਰਣਾਯਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

-ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਜਾਓ। ਸੈਰ ਕਰੋ, ਹਲਕੀ ਫੁਲਕੀ ਭੱਜ-ਨੱਠ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਣਾਯਾਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਸਾਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

-ਈਸਬਗੋਲ, ਤ੍ਰਿਫਲਾ, ਹਰੜਾਂ ਦਾ ਮੁਰੱਬਾ, ਸਰਨਾਏ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ, ਗੁਲਾਕੰਦ, ਵਹੀਟ ਗਰਾਸ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਮ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਹਰਬਲ, ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸੂਰਜ ਨਮਸਕਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਨਮਸਕਾਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਹੈ। 12 ਕਸਰਤਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਸੂਰਜ ਨਮਸਕਾਰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੇਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੋਗ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਨਮਸਕਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੈਚੂਰੋਪੈਥ ਜਾਂ ਯੋਗ ਆਚਾਰਿਆ ਤੋਂ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

– ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਰੀ

ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਲੱਛਣ

ਸ਼ੂਗਰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨ-ਬੁਲਾਏ ਮਹਿਮਾਨ ਵਾਂਗ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਮਾਈ ਬੈਠੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਡਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲੱਛਣ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਤਾਂ ਨਹੀਂ :

* ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰ ਘਟਣਾ।
* ਭੁੱਖ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗਣੀ।
* ਥਕੇਵਾਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ।
* ਪਿਸ਼ਾਬ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਉਣਾ।
* ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਘਟਣਾ।
* ਪਿਸ਼ਾਬ ਮਾਰਗ ਨੇੜੇ ਪੱਟਾਂ 'ਤੇ ਖਾਰਸ਼ ਹੋਣੀ।
* ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਰਹਿਣਾ।
* ਪੱਟਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰਲਾ ਹਿੱਸਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਰਹਿਣਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵੇਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ ਅਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇਰ ਨਾਲ ਭਰਨਾ।
* ਵਾਰ-ਵਾਰ ਫੋੜੇ-ਫਿੰਸੀਆਂ ਹੋਣਾ।
* ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ।
* ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸਾਹ ਫੁੱਲਣਾ।
* ਘਬਰਾਹਟ ਹੋਣੀ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣਾ, ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਦਰਦ ਉੱਠਣਾ, ਬਿਨਾਂ ਦਰਦ ਦੇ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣਾ।
* ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਅਚਾਨਕ ਪਿੰਡਲੀਆਂ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋਣਾ।, ਅਚਾਨਕ ਪੈਰ ਸੌਣੇ ਅਤੇ ਸੂਈ ਵਰਗੀ ਚੁਭਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣੀ।

ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਗਲਤ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਟਾਪਾ, ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਕਾਰਨ, ਮਿਹਨਤ ਰਹਿਤ ਰੁਟੀਨ, ਦਿਮਾਗੀ ਤਣਾਅ, ਹਾਰਮੋਨਲ ਡਿਸਆਰਡਰ ਆਦਿ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਉਂਝ ਸ਼ੂਗਰ ਨੂੰ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ, ਦਿਮਾਗੀ ਤਣਾਅ ਤੇ ਗਲਤ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਖਾਓ ਗੁੜ

ਤੁਸੀਂ ਜੇਕਰ ਸਿਹਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੈਂਡੀ, ਚਿਊਂਗਮ ਅਤੇ ਖੰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 20 ਗ੍ਰਾਮ ਗੁੜ ਖਾਓ। ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਬਾਗਭੱਟ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਗੁੜ ਖਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ 'ਚ ਗੰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਖਾਂਡਸਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੁੜ ਬਣਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਦਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁੜ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਗੁੜ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਆਯੁਰਵਿਗਿਆਨ 'ਚ ਗੁੜ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਜਦਕਿ ਖੰਡ ਨੂੰ ਸਫੈਦ ਜ਼ਹਿਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁੜ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਖੰਡ ਅਮਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੈ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁੜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੰਡ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣ 'ਚ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਊਰਜਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੁੜ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣ 'ਚ 100 ਕੈਲੋਰੀ ਊਰਜਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖੰਡ ਨੂੰ ਪਚਾਉਣ 'ਚ 500 ਕੈਲੋਰੀ ਖਰਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਪ੍ਰੋ. ਜਤਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ

ਸਰਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਨਵੀਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਅਨੁਸਾਰ 2 ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਜਿਉਂਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਚਾਹੇ ਠੰਢੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਵੀ ਕੇਵਲ ਦਸ-ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਦਿਨ ਹੀ ਜਿੰਦਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤਿੱਖੀ ਸੂਰਜ ਦੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੇਟ ਕੇ ਬਿਤਾਉਣ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕੇਵਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਯਾਤਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਇਹ ਤੱਥ ਦਿਲਚਸਪੀ ਭਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਹੜੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ? ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸੈੱਲਾਂ ਵਿੱਚ 28-29 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 9-10 ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ 2-3 ਲਿਟਰ ਪਲਾਜ਼ਮਾ ਬਣ ਕੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਕੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਲਗਪਗ ਸਰੀਰ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਹੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ, ਸੈੱਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸਾਰੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਦਰਿਆ ਵਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਵਾਂ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਔਜ਼ਾਰ-ਆਈਸੋਟੋਪ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਜ ਤੁਰਦਾ-ਫਿਰਦਾ ਹੈ? ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਪਾਣੀ ਪੰਦਰਾਂ, ਵੀਹ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਬਾਣੀ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਣੀ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਤੱਤ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਸੈੱਲਾਂ ਦੀ ਝਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਤੱਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੋਲਡ ਡ੍ਰਿੰਕਸ, ਚਾਹ, ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਹਰ ਉਹ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਮੀਕਲ ਤੇ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਤੱਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਰੇ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੱਥ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਤੇਜ਼ਾਬ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ਾਬ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘਾਟ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਤਰਲ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਤੇ ਸੰਥੈਟਿਕ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ 4-5 ਲਿਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਣੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਾਡੀਆਂ ਛਾਨਣੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਦੋ ਗੁਰਦੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਛਾਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਘੋਲ ਸਾਨੂੰ ਸਮਰੱਥਾ ਬਖ਼ਸ਼ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਗਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਣੀ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜੁੜਨ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ। ਸਰਦੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਥੁੜ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਗਰਮ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦਾ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਦਾਸਤਾਨ-ਏ-ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ- ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ

ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਪੁਰਾਤਨ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਗ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਤਕਰੀਬਨ 550 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਸ ਸਤਲੁਜ ਰਿਆਸਤਾਂ (ਉਹ ਰਿਆਸਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਰਿਆ ਸਤਲੁਜ ਅਤੇ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਨ) ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਮੁਸਲਿਮ ਪਠਾਣ ਰਿਆਸਤ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਹਾਵਲਪੁਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸੰਨ 1862 ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਸਨਦ ਰਾਹੀਂ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖ਼ਾਸ ਹਕੂਕ, ਰੁਤਬਾ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ।

ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ 30' 24', ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ 75 42' ਅਤੇ 75 59' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉੱਤਰੀ ਹੱਦ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਹੱਦ ਰਿਆਸਤ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਮੀਲਾਂ ਦੇ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਰਿਆਸਤ ਨਾਭਾ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ 167 ਵਰਗ ਮੀਲ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 12 ਵੱਡੇ ਅਤੇ 56 ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੰਨ 1901 ਵਿੱਚ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਤਕਰੀਬਨ 1,00,000 ਤੇ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਸੀ।

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਫ਼ੌਜ 1500 ਸੈਨਿਕਾਂ ਵਾਲੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਈਆਂ ਖੰਦਕਾਂ ਖੋਦਣ, ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਘੁੜ ਤੋਪਖਾਨਾ, ਘੁੜਸਵਾਰ ਸੈਨਾ, ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਸੈਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 11 ਤੋਪਾਂ ਦੀ ਸਲਾਮੀ ਵੀ ਸੀ।

ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਸਬਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਮਲਹੇਰਗੜ੍ਹ ਸੀ ਜੋ ਰਾਜਾ ਮਲਹੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਲਹੇਰ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ। ਮਲਹੇਰਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਭੂਮਸੀ ਨਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਨਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਜਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦੀ ਔਲਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਖੰਡਰਨੁਮਾ ਕਸਬੇ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਫ਼ਗਾਨ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਸ਼ੇਖ ਸਦਰੁਦੀਨ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਮੁੜ ਵਸਾਇਆ।

ਸ਼ੇਖ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਉੱਤਰੀ ਪਰਸ਼ੀਆ ਦੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕੁਰਦ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ੇਰਵਾਨ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਕੇ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਰਾਬਾਨ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਆਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਲਹੇਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ 1446 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਮੁਰੱਸਾ ਬੇਗ਼ਮ, ਜੋ ਸੁਲਤਾਨ ਬਹਿਲੋਲ ਲੋਧੀ ਦੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਸੀ, ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੁਲਤਾਨ ਬਹਿਲੋਲ ਲੋਧੀ ਨੇ ਇਹ ਜਾਗੀਰ ਆਪ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨ ਪਠਾਣਾਂ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਸੀ ਪਰ ਨਵਾਬ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਸ਼ੇਖ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਬਾਇਜ਼ੀਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਹੀ ਨਵਾਬ ਬਾਇਜ਼ੀਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਅਮੀਰ-ਉਲ-ਉਮਰਾ ਅਤੇ ਸੈਫ਼-ਉਲ-ਮੁਲਕ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਵੀ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਗੀਰ ਨੇ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੇਖ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਬ ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਨ ਉਹ ਨਿਧੜਕ ਤੇ ਬਹਾਦਰ ਨਵਾਬ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 'ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ' ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਵਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੇਰੀ ਤੇ ਸ਼ੁਜਾਅਤ ਲਈ ਸਦਾ ਰਿਣੀ ਰਹੇਗਾ। ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਅੱਲਾ ਯਾਰ ਖਾਂ ਜੋਗੀ ਨੇ ਨਵਾਬ ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ

''ਬਦਲਾ ਲੇਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤੋ ਲੇਂਗੇ ਹਮ ਬਾਪ ਸੇ,
ਖ਼ੁਦਾ ਮਹਿਫ਼ੂਜ਼ ਰੱਖੇ ਹਮੇਂ ਐਸੇ ਪਾਪ ਸੇ''

ਸ਼ੇਖ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜਮਾਲ ਖ਼ਾਨ ਵੀ ਇੱਕ ਯੋਗ ਨਵਾਬ ਸੀ। ਜਮਾਲ ਖ਼ਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਗਾਨ ਦਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਘਾ ਲੀਡਰ ਸੀ।

ਜਮਾਲ ਖ਼ਾਨ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ। ਨਵਾਬ ਜਮਾਲ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਹਰ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਉਪਰ 22 ਨਵਾਬਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਿੱਕਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਿਆਰਾਂ ਨਵਾਬਾਂ ਦਾ ਹੀ ਚੱਲਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਵਾਬਾਂ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਚੱਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ:

ਨਵਾਬ ਭੀਖਣ ਖ਼ਾਨ (1759-1763) ਰੁਸਤਮੇ ਹਿੰਦ
ਨਵਾਬ ਬਹਾਦਰ ਖ਼ਾਨ (1763-1766)
ਨਵਾਬ ਉਮਰ ਖ਼ਾਨ (1766-1781)
ਨਵਾਬ ਅਸਦ-ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ (1781-1791)
ਨਵਾਬ ਅਤਾ-ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ (1791-1810)
ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ (1810-1821)
ਨਵਾਬ ਅਮੀਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ (1821-1846)
ਨਵਾਬ ਮਹਿਬੂਬ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਉਰਫ਼ ਸੂਬੇ ਖ਼ਾਨ (1846-1857)
ਅਲੀ ਜਨਾਬ ਮੌਲਾ ਅਲ-ਲਕਬ
ਨਵਾਬ ਸਿਕੰਦਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ (1857-1871)
ਨਵਾਬ ਇਬਰਾਹੀਮ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ (1872-1908)
ਨਵਾਬ ਅਹਿਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ (1908-1947)

ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਿੱਕੇ ਢਾਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਨਵਾਬ ਜਮਾਲ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਵਾਬ ਭੀਖਣ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਸੰਨ 1762 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਸਿੱਕਾ ਕੋਟਲਾ ਰੁਪਿਆ (ਕੋਟਲਾ ਸ਼ਾਹੀ) ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜਸ਼ਨੇ ਇਫ਼ਤਤਾਹੀ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਨਵਾਬ ਭੀਖਣ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਰੁਸਤਮੇ ਹਿੰਦ ਦਾ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਿੱਕਾ ਨਵਾਬ ਭੀਖਣ ਖ਼ਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਵਾਬ ਅਹਿਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦਰ ਤਕ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਵਧੀਆ ਕੱਟ, ਚੌੜੇ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਭਾਰੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵਾਬ ਉਮਰ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਨਵਾਬ ਅਸਦ-ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਸਨ।

ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪਾਸੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਦੋਹਾ ਫ਼ਾਰਸੀ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ:

''ਹੁਕਮ ਸ਼ੁਦ ਅਜ਼ ਕਾਦਿਰੇ ਬੇਚੂੰ ਬਾ ਅਹਿਮਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਿੱਕਾ ਜ਼ਨ ਬਰ ਸੀਮ-ਓ-ਜ਼ਰ ਅਜ਼ ਔਜ਼ੇ ਮਾਹੀ ਤਾ ਬਾ ਮਾਹ''- ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਤਾਕਤਵਰ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਅਹਿਮਦ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੋਂ ਚੰਨ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤਕ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਉਪਰ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਉਲਟੇ ਪਾਸੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਮਾਨੂਸ ਉਕਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਮੁਬਾਰਕ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜਲੂਸ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਹੈ। ਜਲੂਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੱਖਰ ਸੁਆਦ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਲੂਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੱਬੇ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹਰੇਕ ਨਵਾਬ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ। ਜਲੂਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸੀਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਹੇਠਾਂ ਤਿੰਨ ਪੱਤੀ ਫੁੱਲ ਅੰਕਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਰਿਆਸਤੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਕਲਗੀਨੁਮਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਟਹਿਣੀ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਤਿੰਨ ਪੱਤੀ ਫੁੱਲ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਨਵਾਬ ਉਮਰ ਖ਼ਾਨ (1766-1781) ਦੇ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਸ਼ਬਦ ਜਲੂਸ ਦੇ ਅੱਖਰ ਸੀਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੁਆਦ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ।

ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਥੱਲੇ ਕੁਝ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਿਵੇਂ ਤਾਰਾ, ਚੰਦ ਤਾਰਾ, ਤਿਕੋਣੀ ਬਿੰਦੂ, ਵਰਗਾਕਾਰ ਬਿੰਦੂ, ਪੰਜ ਫ਼ਲਕ ਤਾਰਾ, ਸਪਤ ਬਿੰਦੂ, ਅੱਠ ਫ਼ਲਕ ਤਾਰਾ, ਗਿਆਰਾਂ ਫ਼ਲਕ ਤਾਰਾ, ਪੌਦਾ, ਦੀਵਾ, ਤਲਵਾਰ ਆਦਿ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਰਬ ਸਰਹਿੰਦ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹਿਜਰੀ ਸੰਨ ਵੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵਾਬ ਅਹਿਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਅਹਿਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨਵਾਬ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਉਲਟੇ ਪਾਸੇ ਉਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਨ 1326 ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਗੋਲਾਈ ਵਿਚ ਫ਼ਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੋਹਰ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਅੰਕਿਤ ਹੈ:

''ਜ਼ਦੰਦ ਸਿੱਕਾ-ਏ-ਦੌਲਤ ਬਾ ਫ਼ਜ਼ਲੇ ਰੱਬੇ ਕਰੀਮ ਬਾਹੁਕਮ ਵਾਲੀ-ਏ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਬਰ ਸੀਮ।''

ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਦੇ ਫ਼ਜ਼ਲ ਨਾਲ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਵਾਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਉਪਰ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਢਾਲੇ ਗਏ। ਨਵਾਬ ਅਹਿਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰਬ ਸਰਹਿੰਦ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪਾਸੇ ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਕੇ ਜ਼ਰਬ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅਤੇ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿੱਚ ਢਲਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰਬ ਸਰਹਿੰਦ, ਸਰਹਿੰਦ ਹੀ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਕੇ ਦੀ ਡਾਈ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਆਕਾਰ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਇਬਾਰਤ ਨਹੀਂ ਉੱਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਬਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਅੱਖਰ ਕਟ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਕੇ ਦੀ ਜ਼ਰਬ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਡਾਈ ਸ਼ਿਫ਼ਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਅੱਧੇ ਅੱਖਰ ਹੀ ਉਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਖੋਜੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰਬ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਅੰਕਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਕੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਨਕਲ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਨਵਾਬਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਖ਼ਲੂਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੀ ਧਾਤ ਸੋਨਾ, ਚਾਂਦੀ, ਤਾਂਬਾ ਅਤੇ ਗਿਲਟ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ 1 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 12 ਆਨੇ ਸੀ। ਧਾਤ ਦੇ ਮੁੱਲ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਨਵਾਬਾਂ (ਨਵਾਬਾਂ ਅਤਾ ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ, ਨਵਾਬ ਵਜ਼ੀਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ) ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨਾਂਮਾਤਰ ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਗ੍ਰਹਿਕਰਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਕਈ ਸੰਨ ਜਾਂ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲੱਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਖੋਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਖੋਜੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿਕਰਤਾ ਸਿਸ ਸਤਲੁਜ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ

ਅੱਜ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਗਪਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਰਿਆਸਤੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਹਿਮਤਗੜ੍ਹ, ਸ਼ੀਸ਼ ਮਹਿਲ, ਮੁਬਾਰਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਿਕੰਦਰ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਇਫ਼ਤਿਖ਼ਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲ, ਲਾਲ ਕੋਠੀ, ਦਿਲਾਵਰ ਹਾਊਸ ਆਦਿ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਪਠਾਣ ਨਵਾਬਾਂ ਦੀ ਤੂਤੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਨਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਵਾਮ, ਰਿਆਸਤੀ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਾਕਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ, ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਨਵਾਬ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਤਾਰੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵੀ ਕਦੇ ਰਿਆਸਤ ਸੀ? ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਅਖ਼ੀਰਲੇ ਦਰਵੇਸ਼ ਨਵਾਬ ਇਫ਼ਤਿਖ਼ਾਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ 1982 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਨਵਾਬੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਨਵਾਬ ਬੇਔਲਾਦ ਹੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲਾ ਵਾਰਿਸ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਾਸਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨੇ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਿਆਸਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਮਹਿਲ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਦੇ ਦਹਾਨੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਹੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਜਾ ਖੜਕਾਏ।

ਨਵਾਬ ਇਫ਼ਤਿਖ਼ਾਰ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦੀਆਂ ਬੀਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਗ਼ਮ ਮੁਨੱਵਰ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਅੱਜ ਵੀ ਮੁਬਾਰਕ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਗ਼ਮ ਮੁਨੱਵਰ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਟੌਂਕ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਸਿਪਾਹਸਲਾਰ ਨਵਾਬ ਸਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹੀਮ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਹੈ। ਬੇਗ਼ਮ ਸਾਹਿਬਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇਕ, ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦ ਅਤੇ ਰੱਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਰਿਆਸਤ ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਨਵਾਬਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਾਹੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

-ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਕਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ

ਕੀਮਤ	ਧਾਤ	ਮੋਟਾਈ	ਵਿਆਸ	ਵਜ਼ਨ
1 ਮੋਹਰ	ਸੋਨਾ	4mm	16mm	10.70-11.60gm
1/2 ਮੋਹਰ	ਸੋਨਾ	2mm	15-16mm	5.35-5.80gm
1/4 ਮੋਹਰ	ਸੋਨਾ	2mm	13-14mm	2.68-2.90gm
ਨਜ਼ਰਾਨਾ 2 ਰੁਪਿਆ	ਚਾਂਦੀ	3mm	32mm	22gm
ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਰੁਪਿਆ	ਚਾਂਦੀ	2mm	29mm	10.70-11.60gm
1 ਰੁਪਿਆ	ਚਾਂਦੀ	4-5mm	16-18mm	10.70-11.60gm
1/2 ਰੁਪਿਆ	ਚਾਂਦੀ	2mm	15-16mm	5.35-5.80gm
1/4 ਰੁਪਿਆ	ਚਾਂਦੀ	2mm	13-14mm	2.68-2.90gm
ਪੈਸਾ	ਤਾਂਬਾ	3mm	20mm	10.700gm
1/2 ਪੈਸਾ	ਤਾਂਬਾ	3mm	19mm	8.300gm
ਆਨਾ	ਗਿਲਟ	4mm	13-14mm	10gm

ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਸਿੱਕੇ

You can Own a Home Again

Short- Sale or Foreclosure is not a problem!

* ਘਰ ਖ਼ਰੀਦਣ ਅਤੇ ਲੋਨ ਰਿਫਾਨੈਂਸ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ
* ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਚਾਹੇ ਲੋਨ ਤੋਂ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ,
* ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸ਼ਤ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ
* ਸ਼ੋਰਟ ਸੇਲ ਅਤੇ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਘਰ ਖ਼ਰੀਦੋ ਜਾਂ ਰਿਫਾਨੈਂਸ ਕਰਵਾਓ
* $2,500 ਤੋਂ ਘੱਟ ਖ਼ਰਚਾ
* FHA ਲੋਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ credit score ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
* HARP* ਲੋਨਾਂ ਤੇ ਘਰ ਦੀ Appraisal ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
* ਹੁਣ USDA ਲੋਨ 100% ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ
* ਤੁਹਾਨੂੰ 48 ਘੰਟੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰੂਵਲ ਮਿਲ਼ੇਗੀ
* ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਨਹੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਤੋਂ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ
* ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲਓ
* ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ FHA ਲੋਨ ਹੋ ਤਾਂ ਰੇਟ ਘੱਟ ਕਰਣ ਲਈ ਇਨਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਲੋਨ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਕੱਲ ਕਰੋ

Preeti Badesha

NMLS # 266703 DRE # 01779860
Cell: (818)-304-4409
(661)-636-6443 Efax: (888)-398-8122
Email: Preetibadesha@hotmail.com
Please like my official page on FB:
www.facebook.com/Preetiloanofficer

Preeti Badesha

Manohar Lal Brothers
Jewellers

(415) 404-6580

Flagship Store: A-57, Central Market, Lajpat Nagar 2, New Delhi, India
+91-11-4666-6444 | +91-11-29832982 | info@mlbjewels.com